

**SEM ANAPOT,
SEM AZ ÓRÁT.....**

**„NEM TUDJÁTOK SEM A NAPOT,
SEM AZ ÓRÁT . . .”**

**ELMÉLKEDÉSEK A
HAVI REKOLLEKCIÓK SZÁMÁRA.**

**FRANCIÁBÓL FORDITOTTA:
EGY REDEMPTORISSA APÁCA.**

KORDA R. T. KIADÁSA, BUDAPEST.

Nihil obstat. Adalbertus Kuster
censor dioec. Nr. 2168|1936.
Imprimatur. Jaurini, die 26. Janu-
arii 1937. Dr. Rudolphus Ragats
vicarius generalis.

Nyomatott: Korda R.T. nyomdájá-
ban, Budapest.

BOLDOGOK, AKIK AZ ÚRBAN HALNAK MEG . . .

1. Előgyakorlat. Képzeld el a következőt: egy szerzetesnő haldoklik... és mosoly játszik ajkán, szíve tele van reménnyel... Halálos ágya oltár, melyen teste rövidesen befejezi a maga nagy feláldozását és talán csak percek múlva, amikor lelke szárnyra kel, hogy az örök élet boldogságába induljon...

2. Előgyakorlat. Add, Uram, hogy életem utolsó sóhaja bizalomból és szeretetből fakadjon!

Bizony, naponként meghalok... Mindegyik nap elvisz valamit életem tartalmából: ma kevesebb az erőm, mint tegnap volt, s egészségem is fogyott legalább valamelyest. S akiket szeretek, akik hozzám tartoznak, azok is ritkulnak napról-napra. Már ritkábban támadnak reményeim és hamarosan eljön az az idő, amikor keresnem kell a földi dolgokat, melyekért lelkesüljek! Bizony, itt lenni élni annyi: mint lassan, percről-percre meghalni... Mennyi min-

den pusztul, enyészik körülöttem, mielőtt magam is eltűnnék az árnyékvilágból, hogy tanítanak a halál nagy tudományára, hogy könnyen tudjak elszakadni mindentől, ami szépnek hirdette a földet, s ami a méltóság, tisztelet és élvezet örömeivel kíváncsossá tette az életet. Így tanulgom, hogy hiábavaló dédelgetni a testet és fölösleges teljesíteni követelőzéseit, hiszen nemsokára úgymint a férgek lakomáznak rajta. Ezért kell szívesen és vidám-boldogan ujjonganom az Apostollal: naponként fogynak vágyaim, s velük együtt én is, eszembe sem jutva, nem is kívánva, hogy foglalkozzanak velem az emberek, de én sem zárok senkit sem szívembe s nem engedem, hogy lefogják akaratomat. Csak így mondhatom szabadon: ne amit én akarok, Uram, hanem: amit Te!

S ha így lassan elérkezik utolsó óráim, már csak egyetlen feladatot nem oldottam meg: a halálnak ünnepélyes, örökre döntő, nagy jelenlétét, melyet óráról-órára vártam s nap-nap után megéltem. Így készülve rá, vajjon mi más a halál: mint az élet visszhangja? „Van-e valaki, Uram, a földön, aki elrejtethet engem, míg elmúlik a Te haragod?” Ilyen pártfogót csak tiszta és szent cselekedetekkel tudok szerezni, melyekben nincs semmi önzés, és az érzékiség, a hiúság se bélyegezte meg őket, rajtuk van

azonban Jézus Krisztus képmása és fénylő keresztyével vannak megjelölve, mint a szeretet cselekedetei. Ezekről mondja az Úr Jézus: Amit a legkisebbnek tesztek az enyéim közül, azt nekem teszitek! Az én nevemben adott pohár víz nem marad jutalmazatlanul!

Ilyen étellel tudok majd lelkeket szerezni az Úrnak, akiket én mentek meg szavammal és példámmal s én szentelem meg őket az imádság, áldozat, türelem és önfeledt odaadás erejével, áhítatommal és szerzetesi hivatásom buzgó teljesítésével. És sok lelket fogok majd magam köré gyűjteni, ha tökéletesen, nagylelkűen és állhatatosan végzem keresztyéni és fogadalmakkal magamra vállalt munkakörömet: imádságomat, a szentáldozást, s ha nem fogytokozom meg az Anyaszentegyház, a Szent Szűz, Szent József, őrzőangyalom iránti tiszteletben és gyermeki odaadásomban.

Igy élve, semmitől sem kell félnem az utolsó napon, hisz hatalmas pártfogókat szereztem az Úr Jézusban, a boldogságos Szűzben és Szent Józsefben; ők védnek, támogatnak engem és segítenek, hogy jól tudjak meghalni. És megérkezik az Eucharisztia, hogy velem legyen halálküzdelmemben, s végül beteljesedjenek a pap szavai, melyeket oly gyakran ismételt, mi-

közben a szent Ostyát nyújtotta: az Úr Jézus teste megőrzi lelkemet az örök életre!

Oh, jó halál! Milyen mérhetetlen jutalma vagy annak a néhány fáradságos napnak, amikor áldozatot kellett hoznom magamból és hűséges voltam! Egy keveset dolgoztam, közben szenvedtem is valamelyest és cserébe örök nyugalom és soha nem szűnő boldogság vár rám... Valóban: boldogok a halottak, akik az Úrban hálnak meg! Véget nem érő pihenés a díjuk a földi fáradságukért, mert cselekedeteik követik őket!

Oh lelkem, úgyte te is az igazak halálával akarsz meghalni? Lehet-e más célod? ... Ezért ne felejtse: az élet a halálnak dolgozik!

Istenem! A halál bizonyos! Erre tanít a hitem, s nincs egyetlen pillanat sem, melyben körülöttem nem erre figyelmeztet minden! Máztól fogva tehát készülni fogok rá, hogy váratlanul ne érjen ez az ünnepélyes, döntő pillanat!

Istenem! Hiszek Benned! Remélek Benned, és mindennél jobban szeretlek! Őszintén megvallom bűnös voltomat, hogy gondolatban, szóval, cselekedeteimmel, a jónak elmulasztásával annyiszor vétettem a Te s az Egyház parancsolatai, szerzetesi kötelességeim ellen! Vallomást teszek, Uram, és mélységesen bánom, hogy Tégedet megbántottalak! Ne vesd meg töredelmes

és alázatos szívemet és bocsáss meg nekem, Uram, mielőtt ítéletet mondanál fölöttem! Édes Istenem, a te végtelen értékű szenvedéseiddel tisztíts meg engem, hogy kedved teljék bennem, mert csak így állhatok bizalommal ítélőszéked elé!

Mindezeket meggondolva, tudom, Uram, hogy már nincs vesztegetni való időm, ezért arra törekszem, Istenem, hogy minden nekem juttatott órát úgy használjak föl, mintha ez lenne az utolsó... Irts ki belőlem mindent, amivel magam nem tudok megbirkózni! Ne engedd, hogy egy pillanatra is elfelejtsem, hogy minden szenvedés, küzdés és minden áldozat, melyet tőlem kívánsz, valójában az öröm, dicsőség egy-egy fokát jelenti!

Irgalmasság Atyja, ím, kezébe teszem egyszersmindenkorra lelkemet, értelmemet! Édes Jézusom, ne feledd jószágodat, mert a bűnösök iránt oly kegyes és szelíd tekinteted csak így pihen meg rajtam! Leheld rám most, e pillanatban az isteni titkos szót, mely áldást és életet jelent utolsó órámig! Világosítsd meg sötétségemet és Szíved kifogyhatatlan szeretetével gyullaszd föl akarásomat, hogy mindig a Te parancsolataid útján járjak! Jó halál Anyja, Istennek szentjei, segítsetek nekem, vé-

delmezzétek lelkemet az ellenségtől és fogad-
jatok magatok közé halálom óráján!

Lelkicsokor. Szívvel-lélekkel fogom ezentúl
kérni: Szűz Mária, Isten Anyja, imádkozzál
érettem most és halálom óráján!

ISTENEM, FÉLEK A HALÁLTÓL!

Hányszor hallottam már, édes Jézusom, hogy vannak olyanok, akikben a halál gondolata szomorúság helyett örömet, boldogságot kelt... Édes jó Istenem, hol vagyok én attól, hogy örülni tudjak a halálnak! Pedig gyakran elmélkedem arról a félelmes percről, amikor megáll az idő s megkezdődik az örökkévalóság. Aztán gondolok azokra az órákra is, amikor majd számolgom magamban a pillanatokat, hány van még hátra: 5—10—12? — amikor meg kell jelennem az Úr színe előtt.

Halál... meghalok... talán holnap... s föltűnedeznek a bűneim! Ezek azonban mögém sorakoznak... Élénken érzem a rám váró harcokat, melyeket a gonoszlélekkel kell majd vívnom: s elém meredezik rettenetes elevenességgel, kínos gyötrellemmel a halál tusája végsőt percegő élettel... néhány hörgés... aztán döbbetnes, mélységes csend...

Mindenre gondolok s úgy félek: annyira nyugtalan, bizonytalan vagyok...

Ezért jövök ma Hozzád, Oltáriszentségben lakó Jézusom, hogy megvigasztalj! Esdve kérek, nyugtasd meg lelkemet, juttass nekem is abból a szüntelen Magad-áldozásból, mely ezen az oltáron vérontás nélkül megújul. Hallgasd meg alázatos és gyötrő kérésemet! Olyan félve símulok e pillanatban szentséges Szívedhez!

Nem kérem, hogy megszabaduljak a halál nehéz gondolatától. Sőt azt szeretném, hogy sokszor tudnék foglalkozni vele magános óráimban... Mert olyan üdvös a halál gondolatával foglalkozni... Először csak egy pillanatra megvilágítja életemet a maga igazi valójában; később már gyökeret is tép; lassankint Feléd emel, édes Istenem; s ekkor már kezdek félni a bűntől; keresni kezdem a módot, miként szenteljem meg időmet, amelyet munkára kaptam, vagy ami kevés egészen a magam rendelkezésére maradt. Milyen jó volna, Jézusom, ha lassan tűnő napjaimban szentebb s békességesebb lelki készség irányítana... Istenem, bizony jó is volna!...

Alakítsd ki bennem, amit úgy szoktak mondani, hogy az áldozatos élet szelleme! Istenem, szentjeid azt mondják, hogy a vértanúság ér-

demében részesül az a lélek, mely nagylelkűen és gondolkozás nélkül előre aláveti magát minden fájdalomnak, amelyekkel a halál az élet ellen tör és ha áldozatul ajánlja magát a halálkló Jézusnak! Növelđ bennem, jóságos Istenem ezt az érdemet és juttasd eszembe ezt a kis fohászt: oh életem, oh halálom, elfogadlak s feláldozlak benneteket!

S mivel azt is mondtad, édes Jézusom, hogy mindenkor készen kell lennünk a végső leszámolásra, ne engedd, hogy a halál gondolata leverjen, elszomorítson! Mennyivel jobban rászorulok arra, hogy ez a fenséges gondolat arra késztesse, hogy szentül éljem éveimet, melyeket még le kell morzsolgatnom mostani életemben.

Szeretném, ha mindig emlékezném erre az utolsó napra, mégis, ígen kérlek, Uram, mit csináljak evvel a folytonos emlékezéssel mélységes bizalom nélkül. Mit kezdjek a halállal Te nélkülöd, a Szűzanya és Szent József nélkül?

De meg miért is volna okom a félelemre? Hát nem Te vagy maga az élő irgalom? És ez az irgalom nem emlékezik-e meg különösen a hűséges szerzetesnőről, aki most készül Hozzád végkép visszatérni? ... És a Boldogságos Szűz magára hagyná az utolsó és legnehezebb pillanatban Jézus Krisztusnak azt a jegyesét,

aki oly sokszor fohászkodott hozzá alázatos bizalommal: imádkozzál értem, szegény bűnösért most és halálom óráján...

Megfeledkeznék-e Szent József arról, hogy ő a jó halál védőszentje s közömbösen nézhetné-e gyötrődésemet?

Ne félj, szegény lelkem, ne ijedezzél! A halál gondolatára támadt rettegésedben elég és megnyugtató e három üdvös szó: „Jézus, Mária, József.”

Azt is tudom azonban, édes Istenem, hogy a jó halál ajándékaért sokat és sokszor kell imádkoznom! Ne engedd, Uram, hogy megfogytakozzam a kitartó imádságban! S legyen az én ajkamon is állandó kérés az Angyali Üdvözlét: Szűz Mária, imádkozzál értem most és halálom óráján!

Tudom, Jézusom, hogy akikben olyan hősi erő van, hogy betegségüket, halálukat Neked tudják ajánlani, az ő áldozatuk olyan, mint a vértanúké és hasonló érdemeket is szereznek! Most én is eléd bátorodom, hogy szent Tested színe előtt bemutassam önmagam feláldozását! Azt szeretném, ha minden testi-lelki fájdalmat, melyek megelőzik és kísérik halálomat, összekapcsolhatnám szent haláltusáddal, szenvedésseddel, utolsó sóhajtásoddal s Veled együtt

ajánlhatnám föl a fölséges Atyának a lelkek üdvéért s a megváltás művéért!

Szegény életem nagyon üres volt jó és érdemszerző cselekedetekben. Miért is nem lehet időt is vásárolni, hogy dísztelen életemet fölékesítsem nagylelkűséggel, boldogsággal!? Mennyire tudnék, sőt kívánnék szenvedni, hogy mint jámbor szerzetesnő, Jézusom hűséges jegyese halhassak meg és egyesülhessek megfeszített Üdvözítőmmel!

Vajjon hátralévő éveimmal le tudom-e törleszteni bűnös adósságaimat az Úrral szemben? Elég lesz-e, Istenem, e néhány év szeretete, mikor Te egész életemben szerettél? Lesz-e valaki, akinek megmentéséhez én is hozzájárultam? Idejét tekintve kevés már az én áldozatomnak a haszna! Ezért, jóságos Jézusom, felajánlom Neked mindazt a testi kint, melyet még szenvednem kell! Kérlek, kapcsold össze a Te megostoroztatásoddal, a Te tövissel való megkoronázásoddal s a kereszten átélt gyötrelmeiddel!

A reám váró lelki gyötrődéseket, aggodalmakat egyesítsd, Uram, a Te halálküzdeldemmel s elhagyatottságoddal! Legfőképen pedig Neked ajánlom, Jézusom, halálom körülményeit, ahogyan azokat számomra öröktől fogva megszabtad... Neked adom utolsó órámat, sóha-

jaimat, miként Te tetted, Jézusom, a keresztfán!

Mellettem áll a halál s körülöttem vannak szerzetesi fogadalmam keresztjei...

— Édes Jézusom, szemem már elhomályosult, nem ismerem meg kézzel rajzolt véres és áldott tekintetedet...

— Azért most Neked ajánlom, Uram, kiálvó szememet; tudom azonban, hogy vissza fogod adni, hogy örök ujjongásban lássalak s örvendezzek végtelen dicsőségben!

— Ajkam lassan összezárul, már szentséges Nevedet sem tudom kiejteni...

Azért Neked ajánlom, Uram, megnémult ajkamat; tudom azonban, hogy vissza fogod adni s énekelni fogok végnélküli irgalmadról és szeretetéről, amiért engem kiválasztottál, meghívtál, megmentettél és megszenteltél!

— Fülelem már nem hallja a világ zaját, ujjongását, még a kedves nővérek imádságát sem... Pedig milyen jó lenne hallani esdeklésüket, hogy szeretetük nyomán enyhüljön halálom borzalma...

Azért Neked ajánlom, Uram, süketre vált fületem; tudom azonban, hogy vissza fogod adni, hogy soha be ne telhessen az üdvözültek allelujájával!

— Kezem mozdulatlanra merevedett, s már imára sem tudom kulcsolni...

Azért Neked ajánlom, Uram, megbénult kezeimet; tudom azonban, hogy vissza fogod adni, hogy pálmákkal teli kézzel kísérem hűséges jegyeseidet!

— Lábam is mozdulatlan, többé nem tudok szereteted Tabernákulumához járulni...

Azért Neked ajánlom, Uram, megmerevedett lábaimat; tudom azonban, hogy vissza fogod adni, hogy diadalmasan lépkedhessek Feléd az örök boldogság országútján...

— S amikor egymásután elhagynak testem részei, lassan a halálfélelemtől elszorul a szívem... Bágyadtan, igen fáradtan dobban ez a szív, melyet Neked szenteltem fogadalmam által... Már érzem: csak néhány pillanat, s örökre elnémul a dobogása...

Azért most Neked ajánlom, édes Jézusom, szívem utolsó dobbanását, egyesítsd a Kálvárián elhalkuló szentséges Szíveddel! És tudom, hogy el fog érkezni a nap, amikor új szívet adsz nekem vissza, hogy az örök szeretet Házában lankadatlanul szeresselek és soha meg ne szűnjek szeretni Téged, végtelen Jóság, a halálom pillanatáig. Amen.

Elhatározás: Add, Uram, hogy minél kevesebbet gondoljak az élet hiábavalóságaira, apró

örömeire, s nyujts erőt hozzá, hogy szívesen feláldozzak mindent, ami ellenkezik bennem a Te igaz szeretetteddel!

Lelki csokor. Jézus, Mária, József! Nektek ajánlom szívemet, lelkemet és életemet!

LEGYETEK KÉSZEN!

1. Előgyakorlat. Emlékezetembe idézem, hogy az Úr Jézus mily gyakran beszélt földi életében a halál fontosságáról.

2. Előgyakorlat. Add meg a kegyelmet, édes Istenem, hogy már most úgy vélekedjem minden dolgomról, ügyemről, ahogy majd halálom pillanatában látom őket.

Halál! Értem is el fog jönni kérlelhetetlenül, s akkor értem meg valójában: mi az igazi lemondás, mindentől elszakadás, megválás! Több, sokkal több, mint amennyit az önkéntes szegénységben fogadtam! Ahogy a halál elszakít a föld örömeitől, boldogságától: ez a lemondás eszménye, mert lelkünkön kívül semmink sem marad, amibe kapaszkodhatnánk.

Semmit sem hagy nekünk, igazán semmit... se javakat... se tiszteletet... még szeretetet sem...

Szerettem ezt a házat, ezt a szerzetet... s a halál mégis elszakít tőle, s örökkévalóságá-

gom házába megyek... Aztán mennyire szerettem az életet!... Volt néhány ember, akikhez ragaszkodtam; hozzászóltam apró tárgyakhoz, jelentéktelen semmiségekhez, dolgokhoz... S a halál mindezt elveszi tőlem, nem hagy egyebet, mint jó és rossz tetteimet...

Bizony, számolnom kell a halállal, s bátran szemébe kell nézmem! Vele szemben hiába való a nagyság és bölcsesség; az utolsó nagy pillanatban ugyan mit jelent a föld minden élvezete s a szívnek kétségbeejtő borzalmai?! Egyébként is: míg nem voltam, mindezekben már akkor is tobzódott az élet, s ha majd nem leszek, vajjon kinek s minek fogok hiányozni? Elmúlásom annyit sem fog jelenteni, mint egy parányi porszemnek földhöz ütődése...

Nagyon szerettem a testemet... Hogyan kíméltem, dédelgettem a lelkem, sőt talán örök boldogságom rovására is... pedig a húsnak, vérnek ez a remeke egész bizonyosan rövidesen kiég, eltorzul és annyira utálatos lesz, hogy sietnek elföldelni, nehogy az élők összeborzadjanak tőle? S mialatt lelkem a Bírāja előtt retteg, testem a halál hatalmában vonaglik, mely könyörtelenül megkezdi romboló munkáját...

Istenem, mi is lesz az emberből halála után!... Még üres a lakásom... a fekvő-

helyem is, ahol talán olyan sokat szenvedtem, ahol kiadtam lelkemet... A polcon ott sorakoznak szép rendben a könyveim, az asztalon papírjaim... Én pedig soha-soha nem térek többé vissza... Azt még elmondják majd rólam: élt, dolgozott, szeretett, szenvedett... Néhány napig többször is emlegetnek, aztán ritkábban, s igen hamar eljön az idő, mikor már nem emlegetnek, örökre elfeledtek...

Bizony, életünk ideje csak olyan, mint a futó felhő árnyéka: hamar elsuhan... s a halál csak egyszer sujt s csak egyszer visz magával. Soha nem ismétlődik... Ő az utolsó pont, mely mindent befejez...

Te mondtad, édes Istenem, s én hiszem, hogy egyetlenegyszer halok meg!

Te, soha nem ismétlődő halál! Ki értesít majd, hogy az én életemben is megérkezett a te órád? Lesz-e időm, hogy készüljek fogadásodra? Messze van-e, vagy már nagyon is közel a nagy pillanat? Hol és milyen állapotban találkozom majd vele össze? Semmit sem tudok minderről... Tehát szüntelenül várnom kell reád, soha nem lankadó készenlétben, szememet egy pillanatra sem volna szabad levennem utolsó és örök boldogságomnak vagy véget nem érő kárhozatomnak sorsdöntő fordulójáról... Csak egy életem

van: tehát úgy kell élnem, hogy halálom szent legyen!

Szegény lelkem, rólad van szó! Mert holnap vagy talán már ma a halál karjába hullsz, hogy visszavonhatatlanul az örök élet kapujába állítson! Hallgass tehát az evangéliumra, mely az élet minden ügyében útbaigazít: tartsd meg a parancsodat, — mondja az Úr! — ez az egyetlen eszköz, hogy jól élj és szentül halj meg!

Az örök boldogság egyetlen biztos iránya: ha mindig állhatatosan követem a kötelességteljesítésnek fáradságos és szigorú útját a nélkül, hogy a természetem tiltakozására s a gonoszlelkek sugalmazására hallgatnék; továbbá: ha erős maradok, vagy nem tántorodom meg lemondásaim közepette, melyeket szent szabályaink megtartása ró reánk! Ha így tudok élni, bármikor jöhet a halál, sohasem ér váratlanul! A percről-percre kiszabott munka mindig készen van, a vándorutat bármikor be lehet fejezni, s a Mester követelheti a számadást, össze van állítva, hogy szégyenkezés nélkül átadhassam!

Mindenható Istenem, tudom, hogy gyarló vagyok és alig több egy marék pornál. Töltsd el lelkemet ezzel a gondolattal, hogy diadal-maskodjam minden kevélységemen, s ne becsül-

jem többre magamat, mint amennyit valóban érek! Hisz tudnom kellene, milyen csekélység vagyok előtted! Ha elfogulatlan lennék magammal szemben, hogy tudnék sajnálkozni hiábavaló erőlködésemen, mikor az emberek tiszteletét keresem, amely nélkül alig tudok el lenni... Pedig hát mirevaló mindez?! Érted meg velem ezt, Uram, s egyúttal győzz meg róla, hogy csak egyetlen fontos dolgom lehet az életben, hogy: jól haljak meg, hisz csupán ettől függ az örökkévalóságom...!

S mivel ez a nagy pillanat bármikor elérkezhetik, aggodalommal kérdem magamtól: készen vagyok-e? És szegény életem cselekedeteit vizsgálgatva, sajnos, alig talállok ott mást, mint tökéletlenséget, gyávaságot, nemtörődömiséget, sőt arra is akad példa, hogy durván elfordultam gyöngédségedtől. Uram, olyan sivár, rettenetes ez a kép! És kétségbe kellene esnem, ha nem számíthatnék mérhetetlen irgalmadra...

Te mondtad, édes Istenem, hogy a töredelmes és alázatos szívet nem veted meg! Tekints hát lelkemre, Uram, hisz úgy megtörte a bánat, s ott fetrengék lábad előtt nyomorúságom súlya alatt...

Nagyon bűnös vagyok, én Istenem és rette-

gés fog el, valahányszor ítéletedre és bosszúálló igazságosságodra gondolk!

Azonban: ha Bírám vagy, Megváltóm is voltál, Jézusom! Emlékezzél rá, hogy kiontott Véreddel vásároltad vissza lelkemet! Ne enged most, hogy örökre elvessek! Gondolj arra is, hogy borzalmas szenvedésed minden pillanatában, haláltusádban a kereszten csak rám gondoltál s az én nevemben is felajánlottad szenvedéseidet, szomorúságodat mennyei Atyádnak! Nem, édes Jézusom, mindez nem történhetett hiába! Mostantól fogva úgy szeretnék élni, hogy sohasem feledkezsem meg életem végéről és bízva kegyelmedben, bátran és diadalmasan akarok küzdeni a magam rossz természete és üdvösségem ellenségei ellen! Mindennap rágondolok, hogy számadást követelsz, Uram, tőlem és emlékezem intésedre: legyetek készen!

Könyörülj rajtam, jóságos Üdvözítőm! S ha majd elérkezik utolsó napom, gyullaszd föl lelkemben azokat az alázatos, Érted rajongó érzelmeket, melyek mostani elmélkedésemben úgy átjárták egész valómat, s a végzetes órámban gondolj erre az elmélkedésemre is!...

Aldd meg halálos órámat s add meg a kegyelmet, hogy Benned nyugodva lépjem át az örökkévalóság küszöbét...

Lélekben felveszem az utolsó kenetet. Azt tanulom az Egyháztól, jószágos Istenem, hogy az utolsó kenetet Te rendelted a betegek testi-lelki megkönnyebbülésére. Tudom, hogy ez a szentség erőt ad a betegségek elviselésére, a kísértések legyőzésére. Azt is tudom, hogy megbocsátja az elfelejtett vagy ismeretlen bűnöket, sőt eltörli a bűn maradványait, pótolja a hiányos penitenciát s hogy ez a keresztény életnek a befejezése. Mennyire szeretném, édes Jézusom, ha részesülhetnék e szentségben utolsó órámban, hogy tökéletesen megbánjam minden hibámat s rendületlen bizalommal beletnyugodjak végtelen irgalmad és atyai akaratod rendelkezésébe. Könyörgöm, Uram, add meg nekem ezt a kegyelmet!

Váratlanul is érhet azonban a halál s így meg lehetnék fosztva ettől a kegyelemtől! Ezért amennyire lehetséges, szeretném kipótolni ma: elképzelve a szánalmas állapotot, melyben akkor leszek!

Tehát most előre magamra alkalmazom az Egyház imáit, melyeket az utolsó szentség kiszolgáltatásakor mond majd érettem! (A † jelnél jelöljük meg szemünket és a többi érzékszervünket a kereszt jelével.)

Szemem megkenésekor: A szent kenetre (†), melyben — remélem — egy napon részem

lesz és irgalmasságodra kérlek, bocsásd meg, Üdvözítőm, mindazon bűnömet, melyeket szemmemmel elkövettem! Eltörlésük végett sugározd rám, könyörgöm, isteni tekinteted érdemét, melyet a keresztről vetettél azokra, akik a gyalázat fájára szögeztek s az értünk hullott könnyeidből juttass az én üdvösségemre is! Amen.

Fülem megkenésekor: A szent kenetre (†), melyben — remélem — egy napon részem lesz és irgalmasságodra kérlek, Üdvözítőm, bocsásd meg mindama bűnömet, melyeket hallással követtem el! Elégtételelem pótlására juttass nekem is türelmed és alázatosságod érdemből, mellyel meghallgattad a sok Reád szórt gyalázatot, szidalmat és rágalmat! Amen.

Orrom megkenésekor: A szent kenetre (†), melyben — remélem — egy napon részem lesz és irgalmasságodra kérlek, Üdvözítőm, bocsásd meg mindama bűnömet, melyeket kényeskedéssel követtem el! Hogy ezt a hibámat jóvátehessem, alkalmazd rám is önmegtagadásod érdemét, mellyel elviselted az istálló és a Kálvária szenvedéseit! Amen.

Ajkam megkenésekor: A szent kenetre (†), melyben — remélem — egy napon részem lesz és irgalmasságodra kérlek, Üdvözítőm, bocsásd meg mindama bűnömet, melyeket ingyenkedéssel és beszéddel követtem el! Töröld el

ezeket, Uram, úgy, hogy rám alkalmazod imád-ságaidnak, fönséges beszédeidnek és szent bőj-tölésednek isteni érdemeit! Amen.

Kezem megkenésekor: A szent kenetre (†), melyben — remélem — egy napon részem lesz és irgalmasságodra kérlek, Üdvözítöm, bocsásd meg mindama bűnömet, melyeket tapintással követtem el! E bűneim jóvátétele végett jut-tass nekem is szent cselekedeteidnek és isteni csodáidnak végtelen érdeméből, melyeket földi életedben műveltél! Amen.

Lábam megkenésekor: A szent kenetre (†), melyben — remélem — egy napon részem lesz és irgalmasságodra kérlek, Üdvözítöm, bocsásd meg mindama bűnömet, melyeket haszontalan lépéseimmal követtem el! E hibáim kiengesztelésére alkalmazd rám szent utaid érdemét, miközben annyit fáradoztál az emberek üdvéért, kiváltkép, mikor a kereszt súlyos terhét hordoztad! Amen.

És végül: A szent kenetre (†), melyben — remélem — egy napon részem lesz és irgalmasságodra kérlek, Üdvözítöm, bocsásd meg mindama bűnömet, melyeket szívemnek vétkes vagy nagyon is természetes szeretetével követtem el! Felajánlom Neked az örök szeretetet, mellyel a mennyei Atyát szereted és a lángoló buzgalmat, mellyel a gyarló lelkek üdvén

munkálkodol. Formáld át életemet úgy, hogy szívem csupán szent szereteted áldozata legyen! Amen.

Elhatározás: Kérjük buzgón Istentől, hogy bocsássa meg minden bűnünket, melyeket érzelkeinkkel elkövettünk!

Lelki csokor. Legyetek készen!

MINTHA MEGHALTAM VOLNA . . .

1. Előgyakorlat. Képzeletemben ott állok a halottas szobámban: meghaltam... Nincs messze a templom, hol temetési szertartásom elkezdődik... Közben van még a temető... aztán: az Úristen ítélőszéke... Borzalmasan bizonyos a halál, rettenetesen bizonytalan azonban az érkezése! Menjünk, szegény lelkem, a Tabernákulum elé, és mondjuk el az imádságot, mellyel az élők könyörögnek a megholtakért: De profundis clamavi ad te, Domine!

2. Előgyakorlat. A mélységek mélyéből kiáltok Hozzád, Uram! Uram, hallgasd meg könyörgésemet!

a) *Halottas ágyam . . . és az Egyház . . .*

A halál a bűn mérges fulánkjától ösztökélve megérintett bennem egy szálát, azt, mely a lelket hozzákötötte a testhez: és már vége is van a földi életemnek... Elhidegülő kezemből kiesik a szentelt gyertya, melynek imbolygó fénye világított utolsó küzdelmeimre... Karom tehetetlen mozdulatlanságba ernyedett... Már nem hallom az Egyház imáit, melyeket

a kedves nővérek mondanak, ha ugyan jelen lesznek... A pap utolsó szavait sem hallom: „Távozzál a mindenható Isten nevében, aki teremtetted téged” — s vajjon eljön-e a pap? Szemem örökre becsukódott, nem látom azok fájdalmát, akik körülöttem vannak, sem rémületüket, melyet kiterített holttestem, viaszsárga arcom és a halál érintése nyomán mozdulatlanná merevedett testi valóm kelt bennük... S már nem érzem a kezemben a rózsafüzért, a feszületet sem, melyeket pedig annyi hittel, reménnyel, olyan boldog szeretettel csókoltam utolsó órámban... A szenteltvízre sincs szükségem, hogy oltalmazzon gyötrő kísértéseimtől... Tehát csak ezek maradtak velem földi életemből... A többi lassan elviszik a szobából: előbb a ruhámat, aztán egymásután mindazt, amit utolsó betegségem alatt, életem lassan leszálló estjén használtam... Mire is volna már szükségem másra, mint imádságra?

Közben megbeszélik a temetésem idejét... Igyekeznek minél korábbra tenni, hisz a holtak terhükre vannak az élőknek... mert csak szomorúságot, komor gondolatokat kelt a jelenlétük. Aztán a temetésre való előkészület is olyan, hogy jobb tőle minél előbb megszabadulni...

Élettelen testem még ezt sem várja meg...

Porból teremtette egykor az Úr, s már kezd is porrá válni... a hús felpuffad, az ízületek elernyednek, az izmok meglazulnak, a rostok szétválnak, az egész testet útálatos foltok lepik el... Önkénytelenül is gyorsan előkerül a halotti lepel, a koporsó... Csak tűnjék el minél előbb ez a borzalmas kép!

Kevélység, büszkeség, hiúság, jöjjetek! Gyönyörök, kényelmek habzsoló serege, siessetek és nézzétek!... Ime, ilyen lettem én... Aztán rám szögezik a koporsó fedelét és elvisznek... A lélekharang kísér az Isten házába. Szól még akkor is, mikor letesznek az áldoztatórács elé, az oltár közelébe... Milyen boldogság lesz az, ha ezek az élettelen tárgyak sokszor néma tanúi lehettek jámbor elmélkedéseimnek, nagylelkű elhatározásaimnak, megnyugvó könnyeimnek, hűségese szeretetemnek...

Jóságos anyám, az Egyház amilyen jó volt hozzám életemben, halálomban sem feledkezik meg rólam: részvevő, készséges segítőként áll mellettem, bemutatja értem az isteni Áldozatot, s az ő szavait ismétlem utolsó óráimban könyörgéseimben! Oh, Uram, szabadíts meg az örök haláltól!... Haragnak, inségnek és nyomorúságnak napja, végtelenül nagy és keserű nap...! S ami még megmarad belőlem e rettentő nap után, azt énekeivel, jókívánsá-

gaival és halhatatlan reményével kíséri anyám, az Egyház utolsó utamra: „Az angyalok kísérenek a paradicsomba; megérkezésedkor fogadjanak a vértanúk, s velük vonulj be Jeruzsálembe, a szent városba! Fogadjanak az angyali karok, s a hajdani szegény Lázár mellett legyen örök nyugalmad!”

b) *A temető... és Isten ítélőszéke...*

Mialatt földi maradványomat utolsó lakóhelyére kísérik, hallgassátok meg, mit beszélnek rólam azok, akik szeretetből, tiszteletből vagy kötelességből vesznek részt szomorú utamon! Bizonyára tiszteletben tartják a holtak emlékét, mégis... milyen fukarok a dicséretben s mily kevés erényre emlékeznek! Alig-alig esik szó a jótettekről és ugyan kinek jut eszébe, hogy milyen jó volt hozzá éppen az, akit most kísérek! Bizony, nagy esztelenség, ha Istenen kívül másért is dolgozom, fáradozom...!

Már megásták síromat... keskeny és mély verem... ide eresztenek le örök pihenőre... Aztán még néhány ima következik, a körülállók pedig önkénytelenül is megborzonganak, mikor hallják a koporsómra hulló rögök tompa dobbanását... Hull rám a föld s mégis mélységes, halotti a csend a lelkekben... igaz, egy percnél alig hosszabb ideig... Néhányan ta-

lán meg is könnyeznek... aztán... siet mindenki vissza a maga gondjához, ügyes-bajos dolgához, otthonába... Valaki majd benyit az én szobámba is, melyből kiköltöztem, ahova soha többé vissza nem térek...

Aki a sír mélyébe száll, nem jön többé föl, nem tér vissza lakásába, és a szoba, melyben élt, nem látja többé viszont...

Elégetik utolsó írásaimat, lelkigyakorlati jóföltételeimet és közben sóhajtva emlékeznek: Szegény nővér...! Aztán lassan terjed a feledés és csend borul szomorú emlékemre...

Csend?... Még nem! Egy-két méternyire a föld alatt férgek nyüzsgönek... nyúlós zajjal... de mégiscsak lármával... s végzik romboló munkájukat... Ezért mondom a porladásnak: belöled lettem, és a férgeknek: testvéreim vagytok! Tehát csend borít engem, kivéve a sír mélyét és az örökkévalóságot!

És mit mond az Úr, mikor félelmes ítélőszéke elé érkezem? S mit válaszolok majd Neki én? Nem kell-e majd reszketnem, ha kikérdezi szívemet? Hisz nem hazudhatok előtte, mint ahogy megcsalhatjuk embertársunkat! Ő az egyetlen Bíró, kinél csak a tettek számítanak és döntenek!

S kibontakozik Előtte életem, mint egy festmény! Mi ismerhető fel rajta: az evangé-

lium vagy a világ? Jézus Krisztus vagy a sátán? „Kelj fel, Uram, és szolgáltaassál igazságot a Te ügyedben!” Nyilatkozzál: a Tied vagyok vagy a sátáné? Istenem, mit fogok hallani? A rettenetes „Távozzál tőlem!”-et, vagy pedig látom majd a végtelenül szent, igazságos, mindenható, élesen látó, de jóságos Atyát?

Jézusom-Testvérem, aki megváltottál engem, Jézusom-Jegyesem, aki kimondhatatlan gyöngédséggel szeretsz engem, úgy-e a jegyest fogod bennem látni, aki Teéretted, Teveled, Hozzád hasonlóan igyekezett élni itt lenni a világ éjjelében, a hit fáklyája mellett és járt a fájdalom véres útján, hogy elérjen a szeretet boldogságáig. Ugy-e, nekem is mondod majd: Jöjj, kedvesem! S az égi jobbodon örvendő bárányok közé vezetsz engem!

Ó, Istennek Anyja, az igazságos és irgalmas Bíró Anyja, a száműzöttek Anyja, ne engedd, hogy isteni Fiad örökre elítélje vétkező gyermekeidet!

És te, Uram Jézus, ne emlékezzél többé ifjúságom vétkeire, tudatlanságaim következményeire se! Inkább végtelen irgalmadban ne feledkezzél meg szegény lelkemről dicsőséges bírói székedben! Amen.

MEGÉRINTETT A HALÁL LEHELLETE . . .

Mellettem áll a halál és a nélkül, hogy figyelmeztetne, rám méri halálos csapását... Órája éppolyan bizonytalan, mint félelmetes; jövőtele gyors és biztos. Tehát életbevágóan fontos, hogy még akkor jól elkészüljek jövőtelére, amikor sem a félelem, sem az utolsó percek rohanó pergése nem zavar számadásomban.

Uram Jézus, engedd, hogy hasonlatos legyen a halálom a Tiedhez és olyan lélekkel várjam az utolsó órámat, ahogyan ma szeretnék meghalni! Vonj Magadhoz már most annyira, hogy az élet határának átlépésekor sem tudjak elmaradni Tőled!

Ha ebben a pillanatban még kellene halnom, vajjon milyen állapotban jelennék meg az isteni igazságosság ítélőszéke előtt? Ó édes Istenem, hányszor, de hányszor megbánottalak gondolatban, szavammal és cselekedettel! Lelkemet, testemet arra adtad, hogy

Téged megismerjelek s Neked szolgáljak, én pedig milyen sokszor visszaéltem velük s a Te megbántásodra használtam őket. Érzékszerveimet: szemem, fülem, nyelvem, kezem, lábam arra rendelted, hogy jobba legyek általuk és én hányszor, de hányszor vétkeztem velük! Büszke voltam az értelmemre, kevélykedtem emlékező tehetséggemmel, akaratom szabadságát pedig azzal mutattam meg, hogy a könnyelműség és az önzés rabszolgája lettem! ... Ha rágondolok kegyelmed végtelen árjára, a hosszú időre, mióta szolgálatodba hívtál, csak sóhajtoznom szabad hálátlanságom miatt! És van-e elég könnyem az elvesztegetett évekért?

Im előtted vagyok, Uram s látod rajtam elkövetett bűneimet! Elég-e azt mondanom, hogy utálom őket? Hadd egyesítsem bánatomat az Olajfák-hegyén halállal vívódó Úr Jézuséval, s felajánlom Neked, Istenem, az Ő fájdalmát, melyet az én hibáim miatt is szenvedett! Nagyon is jól tudom, hogy sohasem tudnék eleget tenni adósságomért; fogadd el azért helyettem Jézus Krisztusnak érdemeit, melyeket értem is szerzett születésétől haláláig! És odarakom bűneimet a kereszt lábához! Hadd ömöljék rájuk a szentséges vér! És moss

tisztára, Uram, egyetlen Fiad szeretetének lán-
goló tűzével!

Tudom, sok embert megbántottam! Édes
örzőangyalok, akik reájuk vigyáztatok, bo-
csássátok meg a sok rosszat, amit ellenük
elkövettem!

Hiszem, Uram, hogy a Te irgalmad nagyobb
az én nyomorúságomnál, s remélem, hogy szí-
gorú igazságosságod helyett végtelen jóságod
szerint bánsz majd velem, mert ha csak bíró-
ként vizsgálod napjaimat, nem tudom, találsz-e
egyetlent is, amikor nem vétkeztem volna El-
lened! Irgalmazz nekem, édes Jézusom, mert
különben hiába omlott értem szentséges véred!

Szeretlek Istenem, aki magad vagy az élő
szeretet és bárcsak egészen tudnálak szeretni
végtelen tökéletességeid miatt! Tekintsd ke-
gyesen szeretetem bizonyosságait s fogadd el
őket igaz tanúimnak halálom óráján! Minden
másban pedig legyen a halálom olyan, aho-
gyan szent akaratomnak tetszik, de ne fordulj
el jócselekedeteim elől, melyekhez kegyelme-
det adtad, s rendelkezéssel velük tetszésed sze-
rint! Hiszen Tied lelkem, szívem, testem, min-
denem! Fogadd el halálomat is szeretetem élő
bizonyosságául!

Uram Jézus, aki egykor bírám léssz, légy
ma könyörületes orvosom! Előtted vizsgálgat-

tam sebeimet, most azonban Rajtad a sor, hogy gyógyító írt csepegtess reájuk! Ne engedd, hogy meghaljak a nélkül, hogy egészen ki ne békültem volna Veled s el ne láttak volna a szent útravalóval. Mindennap várlak, Uram, hogy meg ne lephess, hogy mikor betegség által kopogtatsz, azonnal ajtót nyissak! Szeretettel, türelemmel várlak, Uram, s mindenben legyen meg a Te szent akaratod!

És ha majd a halál sötétsége ereszkedik reám, légy mellettem, édes Jézusom, erősíts utolsó perceimben és a feszületen függő isteni képed legyen, amin szemem utoljára pihen meg!

Már nincs szívemben, Uram, semmi földi szeretet, csak Utánad vágyódik a lelkem! Te-hozzád száll utolsó sóhajtasom is, s növeld nagyra reményemet, hogy a Te barátságod legyen halálom legédesebb vigasztalása!

Jóságos Anyám, Szűz Mária, légy az ágyam mellett halálom óráján, mintha földi anyám állna mellettem, ha még élne akkor! Lehet, hogy már béna lesz akkor a nyelvem s nem tudom kimondani a nevedet, szívem azonban akkor is utánad vágyódik!

Üdvözítőm Anyja, ne feledkezzél meg majd rólam abban a nagy órában! Már most kö-

nyörgöm pártfogásodért s benned való bizalmam békességgel és megnyugtatóssal tölt el. S ha úgy történnék, hogy senki sem lesz mellettem halálos ágyamon s egyedül kell megvívnom az utolsó harcot, akkor is mosolyogva halok meg, mert Te ott lész biztosan, Szűzanyám, nem hagysz cserben a nagy találkozón, melyre már most meghívlak!

Hiszem, remélem, hogy velem lész! Még sohasem csalódtam Benned! Amen.

ISTEN KEZÉBEN . . .

Istenem, én is meg fogok halni... Holnap vagy húsz év múlva? Mindegy! Mert egyetlen nap, vagy akár húsz esztendő csak annyit számít az örökkévalósághoz viszonyítva, mint ha ma halnék meg!

Tehát meghalok... Sőt: észrevétlen már régóta haldoklom... Különben is olyan sokan vannak már, akik megjárták előttem ezt az utat... Belenyugszom én is, édes Istenem, ebbe az utolsó magánosságomba és hozzákapcsolom a Tiedhez, elviselhetőbb lesz így... Alázattal várom ezt a halálos egyedülletet, amikor majd a földi szeretet sem lesz ébren... Elfogadom engesztelésül amaz éjtszakákért, amikor kedves tanítványaid: Péter, Jakab, János szintén elaludtak a Te rettentő halál-tusád alatt és senki sem volt Veled, mikor véres verejtéket izzadtál, mellyel megtisztítottad a világot.

Milyen lesz az én halálos vívódásom? Egy-

másután tanúságra lépnek ellenem bűneim! Emlékszel? — kérdik majd tőlem. Ó, emlékszem...! Közben megérkezik, Uram, a Te szolgád, hogy meghallgassa utolsó számadásomat. Én pedig Előtted s szolgád előtt keserűséggel sorra veszem tévelygéseimet... Gyónom a mindenható Istennek... a Boldogságos Szűz Máriának, Szent Józsefnek, Szent Mihály főangyalnak, Keresztelő Szent Jánosnak, Szent Péter és Pál apostoloknak, Isten minden szentjének és neked atyám, hogy sokat vétkeztem gondolattal, szóval és cselekedettel... Igen, vádolom magam, mert gondolataim össze-vissza jártak, ajkam hiúságot mondott, mert cselekedeteim nyomorultak voltak... Vádolom magam, Uram, mert igen sokszor szórakozott voltam s bizony keveset tudtam Veled időzni elmélkedésképen, annál többször jártak messze Tőled a gondolataim, mint a tékozló fiúé... És hiába-valók voltak a szavaim is, ritkán lehetett megérezni rajtuk az evangélium szellemét; a Te dicsőséged helyett magamról, a világról beszéltek... Holt szavak voltak az én szavaim... És cselekedeteim? Nem kell-e pirulni miattuk szentjeidnek?

Bánom Uram, szívemből bánom mindazt a rosszat, amit elkövettem és sajnálom azt a sok jót, amit elmulasztottam... Mit mondjak

én magamról, ha egy Alacoque Szent Margit is így beszél önmagáról nővértársainak: „Sohasem tudtam tökéletesen szeretni a jó Istent. Kérjétek, hogy bocsásson meg nekem és teljes szívvel szeressétek Őt, hogy pótoljátok azokat a percek, amikor én megfélemeztem Róla!”

Szánom és bánom minden bűnömet... és megalázkodva hallgatom a megváltó szavakat: Ego te absolvo a peccatis tuis! Én feloldozlak téged bűneidtől! Tedd, Uram, valósággá bennem e szavakat, hiszen csak Te tudod olyan teljesen jóvátenni a multat, hogy még a hibák nyomát sem lehet föllelni! Bocsáss meg nekem, tisztíts meg engem és újíts meg, Uram!

a) *Az Oltáriszentség: a halálba indulók útavalója.* Tiszta a lelkem, Uram, s Te újra itt vagy nehéz órámban! Siess, Jézusom! — így hívlak, ezen az áldott megváltó neveden! Míg bűneim súlya alatt görnyedeztem az igazságos Isten előtt, nem mertem így kiáltani Hozzád. Most azonban hogyan is szólíthatnálak másképen? Szívemben pedig zsongnak a kedves dallamok, melyek egykor szent asztalodhoz kísérték... Hol vagytok ti, kedves gyermekkori áhítataim? Miért is múltatok el olyan visszavonhatatlanul? Miért nem szerethetlek ma, Uram, megint avval a régi gyermeki sóvárgással? Olyan szomorú vagyok!...

És most sietsz hozzám, édes Jézusom, pedig nekem már nincsenek üde, meleg szavaim, csak várlak szomjazva, epedlek úgy, mint Szent Péter: „Hiszek Benned, Uram! És megvallom, hogy Te vagy Krisztus, az élő Isten Fia, aki azért jöttél e világra, hogy megváltsad a bűnösöket!” Uram, nem vagyok méltó, hogy hajlékomba jöjj, hanem csak egy szóval monddad és meggyógyul az én lelkem!... Jöjj, édes Istenem! Jöjj, Üdvözítőm!... És Te eljöttél, hogy mellettem légy halálomban. Cellám a Te szentélyed lett és asztalom a Te oltárod! Élő kenyérem voltál az élet útjain, s most útravaló lettél utolsó állomásomon! Mikor egészséges voltam, napi áldozásaim alkalmával azt kívánta az Egyház: „A mi Urunk, Jézus Krisztus teste őrizze meg lelkedet az örök életre!” Most azt mondja a pap: „Fogadd, kedves nővér, a mi Urunk, Jézus Krisztus testét, mint útravalót, aki oltalmazzon meg a gonosz ellenségtől és vezessen be az örök életbe!”

Utoljára szálltál ma lelkembe, édes Jézusom, Atyám, Mesterem, Jegyesem... Kezdetben vala az Íge, és az Íge Istennél vala, és Isten vala az Íge. És az Íge testté lön, és mi közöttünk lakozék. És az Íge testté lön, kenyérré lett és ma hozzám költözött... Táplálj

engem is, Te igaz-úti eledel! Őrizz meg és vezess magadhoz Istenem! És én mit adjak Neked viszonzásul, Uram? Semmim sincs, csak a Benned való bizalmam, hogy Te vagy üdvösségem kelyhe, utolsó küzdelmem és halálom gyámolítója... Életemben nem tudtam Veled igazán egyesülni, hadd olvadjak fel Benned legalább most, halálomkor!

Miért szomorkodol, miért vagy nyugtalan én lelkem? Hiszen az lakozik benned, aki egykor iszonyodott a szenvedések kelyhétől és mégis háromszor ismételte imádságában: Legyen meg Uram a Te akaratod! — Édes Istenem, tehát legyen meg a Te szent akaratod! Egyesítem a halálomat a Tieddel, áldozatomat a Te áldozatoddal! Szegény, haszontalan szolgádtól fogadd el Uram ezt az utolsó szolgálatot, hogy nem vagyok más, mint a Te akaratodban megnyugvó szerzetesnő, engesztelő apáca, aki csendben munkálkodom a világ üdvösségén... és talán lehetséges, Uram Jézus, hogy az én halálom előmozdítja a Te uralmat itt a földön, s ami hiányzik a szenvedésedből, ahhoz én is hozzájárulok... Olyan boldog vagyok, hogy ezzel az utolsó szolgálattal enyhíthetem szomorúságodat, melyet gyarló életemmel okoztam Neked!

b) *Az utolsó kenet.* A halál már fogja a

kezemet... Mellettem van azonban az Úr szolgálója, a haldoklók szentségével siet segítségemre. Engedd Uram, hogy megértsem ebben a vigasztaló és útra készítő kegyelmedben rejlő végtelen irgalmadat!

Először szememet keni meg a pap szentelt olajjal. — Most a feszületre tapad a tekintetem; szemem a Te tekintetedet keresi, Jézusom, homlokod kék foltjait, vérző válladat... De azelőtt hányszor elfordultam Tőled s múltó, hiú dolgokban gyönyörködtem! E szent kenet és az Ő irgalmassága által bocsássa meg nekem az Úr mindazt a rosszat, amit látással elkövettem, amen! — Tisztítsd meg szememet, édes Istenem, s ahogy most becsukódtak a szent kenet fogadására, ne is nyiljanak meg többé teremtmények számára! Mivel nem tudtalak mindig Téged keresni velük, fogadd el engesztelésül, hogy most Neked áldozom őket! Eltemetve a sír sötétjébe, felejtsék el a mulandó szépségeket és a Te fönséges szépséged látására nyiljanak meg az örök életben! Fogadd el szememet, Uram, Neked adom őket!

Majd a fülemet érinti a szent kenet. — Hányszor bezáródtak igazságod előtt, hogy hazugságokra figyeljenek! Keménynek találtam a Te beszédedet s hallgattam a hízelt szót, melyek annyiszor dédelgették hajlamaimat!

Tisztítsd meg Uram füleimet érintésseddel, mint ahogy meggyógyítottad a siketnémát, aki bizalommal fordult Hozzád a galieai úton, hogy én is hallgathassam Sion dicsőítő himnuszait, melyek a Te fönségedről zengnek!

Aztán a pap megkeni szentelt olajjal az orromat. — Tudatos és öntudatlan finomságok tárt kapuja! Mily sokszor vezet ingoványba! Nem kerestem-e én is ilyen élvezeteket? Sajnos, irtóztam minden kényelmetlenségtől, rossz szagtól, nehéz lehellettől! Tisztíts meg engem, édes Istenem!

És az én ajkam! — Hangom Hozzád kiált, ajkammal keresztedet csókolom! Tisztíts meg engem is Uram, mint ahogy eleven szénnel tisztára égted Izaiás próféta ajkát! Ezentúl csak azért akarok szóra nyilni, hogy Hozzád könyörögjek és elbúcsúzzam a földtől! És tisztíts meg Istenem, hogy fehér ajakkal örvendezzek azok közt, akik Neked énekelnek!

Majd kezem következik! — Az egyiken ragyog egyesülésünk jelvénye: a szerzetesi fogadalmom gyűrűje. Mosd kezemet olyan fehérre, édes Jézusom, ahogy jegyesedhez illik! És hogy vezekelhessenek cselekedeteim tökéletlenségeiért, ime, Neked áldozom őket! Fogadd kegyesen őket, Istenem!

Végül lábamat kenik meg szentelt olajjal.

— Ha legalább igazságaid ösvényein jártam volna! A keresztre szegezett lábad szörnyű sebeiért tisztíts meg, Uram, a földi utak minden porától, hogy szabadon repülhessek Feléd!

Most, mielőtt meghalnék, vallomást akarok tenni hitemről: Credo! Hiszek Benned, Mesterem! Mint egész életemben, halálom óráján is Hozzád akarok tartozni! Hiszen sohasem csaltál meg! Amit hittem a Te bizonyosságodra, most ugyan még csak homályosan értem, tudom azonban, hogy rövidesen színről-színre fogom látni! Én azonban már most meghódolok értelmemmel Előtted! És hiszem a keresztény katolikus Egyházat, a szentek egyességét a mennyországban! És ha most még nagyon távolinak látszik is kérésem teljesülése, mégis engedd, hogy valósuljon meg mielőbb a Te országod, a mennyei birodalom, melyet jutalmul szántál a jóakarató lelkeknek e földi élet után.

Istenem, mim van még, amit nem adtam Neked? Oh, a szívem! Te ismered nagy nyomorúságát és azt is látod, hogy még most sem szeretlek úgy, ahogy kellene, sőt ebben a pillanatban sem tudok egészen Veled foglalkozni, hiszen olyan sokfelé ingadozik. Mégis akarom, hogy szívem csak Feléd sóvároгjon, Benned merüljön el. Segíts, oltalmazz ebben a halálos

harcomban; szakítsd el szívemet minden földi bálványtól és egészen tisztítsd meg!

Szívemet is Neked adtam, Istenem... most már semmim sincs!

Uram, kezédbé ajánlom lelkemet!

Keresztrefeszített Jézusom, fogadd kegyesen imádságaimat, melyeket ma a jó halálért mondok, mert ama rettenetes percekben vajjon tudok-e Hozzád esedezni?

Édes Jézusom, amikor majd fáradt, homályosuló szememmel nem tudlak föllelni, emlékezzél meg korábbi sóvárgó tekintetemről, mellyel ma is Rajtad csüggök és könyörülj szolgálódon!

Amikor kiszáradt ajkammal már nem tudom csókolgatni szent sebeidet, emlékezzél régebbi csókjaimra és könyörülj rajtam!

Ha megmerevedett kezemből kihull már feszületed, emlékezzél arra a buzgóságra, mellyel most ölelem és irgalmaz nekem!

És végül, ha megbénult nyelvem egyetlen szót sem tud már kimondani, ne feledkezzél meg mostani könyörgéseimről!

Jézus, Mária, Szent József, nektek ajánlom lelkemet! Amen.

MINDEN BETELJESEDETT!

Képzeljük el magunkat, amint ott ülünk az Úr Jézus lábánál és bánkódunk elkövetett bűneink miatt és tele vagyunk a megjavulás erős szándékával. Hogyan látjuk innen halálunkat?

Elképzelhető-e, hogy más legyen egy szerzetesnő halála, mint egy tökéletes keresztényé, hisz életük sem különbözhetett egymástól?! Az Úr Jézus jósága pedig olyan nagy, hogy e téren is, mint mindig és mindenütt, példaképet szolgáltat nekünk! Ahogy az életét törekedtünk lemásolni, a halálban sem térhetünk el Tőle!

Hogyan halt meg a mi édes Üdvözítőnk? Szabadon és bátran, vállalva a káromlások és gyalázások minden özönét. Az Ő halálánál nincs nagyobb szeretet, tökéletesebb engedelmesség, de rettenetesebb emberi gonoszság sem! Csak mikor a Golgota magasságáról rávillant tekintete a jövőndölésekre, mennyei Atyjának akarátára, s látta, hogy eleget tett

az örök elrendelésnek, csak akkor hangzott el utolsó szava: Beteljesedett!

A szerzetesnő halála sem lehet más, mint beteljesülése mindannak, amit a jó Istennek adott és megfogadott! A három fogadalom az, ami nélkül nincs szerzetesi lélek és élet! Magát a szerzetesi élet kiválasztottságát pecsételte meg Jézus Krisztus az engedelmesség, szegénység és szent tisztaság nagyszerű erényével.

a) *Engedelmességünk a halállal lesz teljes.* Az engedelmesség a szerzetesnő vértanúsága, egyben dicsősége is! Kemény és nehéz dolog tudnunk, hogy van ugyan reggeltől estig magunknak is akaratumk, de sohasem cselekszünk szerinte! Kemény és nehéz vállalkozás, hogy vannak vágyaink, azonban megtagadjuk őket! Akaratunk nagy megfegyverzésére van szükségünk, hogy mindig engedelmeskedjünk a főnöknő szavának, a szabályoknak, a keresztény erényeknek! Bizony, nem a természet rendje szerint van mindez! Az isteni kegyelem azonban megédesíti vállalkozásunkat, ahogy az Úr Jézus ígérte: az én igám édes és könnyű!

És amikor életünkben nyomon kísérjük az édes Jézus útját, Ő az, aki a nehéz keresztet hordozza, mi csak segítünk Neki! Csak akkor roppanunk meg az engedelmességben és érezzük elviselhetetlennek, amikor az Úr Jézus

igája helyett a magunkét akarjuk cipelni, amikor az őszinte megalázkodás helyett lázadunk s megtagadjuk a Mester példáját! Ez már a magunk keresztje: keserű és súlyos!

Közeledni érezzük halálunkat? Akár tetszik, akár nem, ez örök sorsunk, Isten rendelése! Itt már nincs választás, mint azokban a dolgainkban, melyeket engedelmességi fogadalmunk által kell teljesítenünk! Ennek a parancsnak csak engedelmeskedni lehet és mindnyájunknak szól megfellebbezhetetlenül!

És az igazi szerzetesnő mosolyogva hallgatja ezt a parancsot, hisz egész életében akarata mindig egy volt az isteni Mesterével: Ami Istennek tetszik, mindig azt cselekszem! — mondotta a legnagyobb példaadó. És a tanítvány minden reggel őszinte szívvel ismételte: Uram, íme, itt vagyok, hogy akaratodat teljesítsem! És ma Isten utolsó számadásra hív engem! Édes lelkem, te sohasem szegültél ellen Mestered hangjának, bármire kötelezett is a szabályok vagy az előljárók útján, és éppen most zúgolódnál ellene? Ellenkezőleg: nagylelkű lesz ez az utolsó áldozat: mohó vágyódás a sok engedelmesség jutalma után! Nézd a szent apácákat, hírül hozták nekik, hogy meg kell halniok s mi az ő szavuk? „Meg kell halnom? Hisz ez a megváltás! Üd-

vözöllek, mennyei Szabadító!" És haláluk után arcukra vésődött: az engedelmesség áldozata volt!

A halál azonban Isten ítélőszéke elé hivatja azt a nővért is, aki az engedelmisséget gyakran egyéni elbírálás szerint gyakorolta. A halál szavára azonban nincs föltétel: azonnal kell engedelmeskedni! Milyen gyötrelmet, mekkora bánatot okoz majd az ilyen élet ebben a komor órában! Önfejű, engedetlen lélek, aki csak akkor engedelmeskedtél, ha magad is jónak láttad, felelj ma, hogyan fogsz meghalni? Lehet, hogy jól sikerül ez az utolsó próbád, azonban az is könnyen megtörténhetik, hogy nem marad időd a jóvátételre! S ha középszerű volt az életed, hogyan várhatod a boldog halál nagy kegyelmét? Isten hív téged, mit tudsz Neki válaszolni?

És te, aki csupa függetlenség, lázadozás voltál, aki a szerzetesi fátyol alatt szeszélyed szerint éltél, neked is felelned kell a hívásra, mert a halál mindennek véget vet, a te lázadó, fegyelmezetlen életednek is! Vagy talán most is lázadást szítasz? Sajnos, úgy hal meg az ember, amilyen az élete volt... Azért nagyon is itt van az ideje, hogy számot vessünk életünkkel! Milyen lesz az én halálom, enge-

delmességem boldog befejezése, vagy borzasztó kétségbeesés?

Elképzelni is rettenetes, mi lesz a sorsa annak a léleknek, aki föllázadt szívvel jut Isten kezébe! Ki akarna a kárhozat helyéről dacolni Urával? És viszont mennyire felemelő, boldogító látvány a mindvégig engedelmeskedő lélek, aki szüntelen énekkel ünnepli győzelmét a szentek seregében!

Édes Jézusom, fogadalmátételünk napján úgy láttuk engedelmességi ígéretünket, mint aranyláncot, mely Veled elszakíthatatlanul összeköt! Kérve-kérünk, add, hogy szeressük ezt a láncot, s mindig színarany maradjon! Uram, add meg nekünk újra az engedelmesség szeretetét!

b) *Szegénységünk a halállal lesz teljes.* A szegénység fogadalmával naponként lemond a szerzetesnő a külső javakról és mindenről, ami ezekkel bármiképp kapcsolatos. Folytonos áldozat ez s elmondhatja róla a nagy apostol szavait: „Mindennap meghalok!”

Ennek az áldozatnak igazi gyümölcse azonban a halál óráján érik meg. Mennyire megkönnyíti ezt a végső elválást annak, aki egész életében sem tett mást, mint tökéletesen gyakorolta a szegénység s az önmegtagadás erényét, hisz a halál sem más, mint lemondás,

mégpedig örök lemondás minden földi jóról!

Megfogadtam egykor ünnepélyesen, hogy elszakadok mindentől! Állom-e rendületlenül ezt az ígéretemet? Valóban örömet szerez-e nekem a szegénység erénye, az önmegtagadás szelleme és az önmagamról való teljes megfeleledkezés? Elevenen él-e bennem a tudat, hogy minden, de minden, amivel csak rendelkezem, csupán kölcsön? Nem okozna-e szomorúságot, ha le kellene mondanom róluk? S mivel én teljes áldozat vagyok, lemondtam-e még arról a boldogságról is, hogy másnak örömet szerezzek kicsi ajándékkal, kedveskedő meglepetéssel? „Mindennap meghalok!” — mondja a jó szerzetesnő — „tehát mindennap elszakadok a világ örömeitől is!” S így nincs is semmi oka, hogy bármi tárgyhoz is ragaszkodjék, vagy éppen ellenszenvet érezne nővértársa iránt, aki megfosztotta valamilyen kedves apróságtól! Az Úr Jézus egész szívünket akarja, tehát ne részletekben adjuk Neki! Ajánljuk fel Neki minden fenntartás nélkül, hogy halálunk órájára ne maradjon semmi adósságunk az önként magunkra vállalt fogadalmunkból!

c) S végül: *a halállal teljesül be a tisztasági fogadalmunk!* Lemondtam fogadalmamban a test és a szépség öröméről, szerzetesi fá-

tyolba burkolódtam, vezekelek és imádkozom, mégis... hányszor ellenem támad a sátán, mennyiszer meg kell szégyenülnöm miatta...

Istenem, mennyi lelki kint, gyötrődést okoztak már csak a kísértések, lázadások is...! S most eljött értem a halál... Vége a harcnak, sok megaláztatásomnak! Kezdődik a győzelmi ének, kivirágzik a lilium s nem lesz hervadása az egész örökkévalóságon át! A halál végképen legyűrte a testet, a bűnt s a lélek boldog szárnyalással, mint fehér galamb emelkedik Jézusával a tiszta égbe, hogy a szűzek seregével ő is kövesse a Bárányt, bérhová megy...

Istenem, ez volna a halál? Hiszen ez kedves, kíváncsú és csupa csábítás!... Valóban, de csak akkor, ha szentül élünk! Édes Jézusom, íme, mennyi öröm van a szent halálban!

Igy elmélkedve a halálról, sokat veszít borzalmasságából, de azért ne felejtsük, hogy Isten büntetésnek rendelte, mert az ember vétkezett. Mégis boldogan ismételhethetjük Szent Pál szavait: „Meghalnom nyereség!”

Elhatározás: Különösen a hónap utolsó péntekén komolyan készülök a halálra s megújítom az Úr Jézus előtt ígéretemet, hogy hűségesen megtartom szent fogadalmamat.

Lelki csokor. „Meghalnom nyereség!”

NYUGODJÁL BÉKÉBEN . . .!

Miközben elmélkedel, *a)* menj el a temetőbe, *b)* a Gethsemani-kertbe, *c)* majd föl a Kálváriára és végül *d)* pihenj meg a Tabernákulum előtt.

a) A temetőben. Képzeld magad elé a döbbenetes képet: téged temetnek! Még csak tegnap volt, amikor nővéreidtől körülvéve utolsót sóhajtottál és ők riadtan mondták egymásnak: nincs többé! Aztán összeácsolták koporsódat és már megásták sirodat is . . . Reggelre szemfödő borítja testedet, koporsódban nyugszol. Elmondták a szokásos imádságokat is, és a gyászmenet megindult a temetőbe . . . Itt leeresztenek a sír sötétjébe és hogy egészen csendes legyen az álmod, földet hantolnak rád! Nyugodjál békében!

Békében? Még korán volna! Csúsznak-másznak körülötted az útalatos férgek, hogy megemésszék testedet!

Most következik a béke? Még nem! Néhány év múlva már csak maroknyi csont vagy!

Most már vége van mindennek? Még mindig nem! Lassan a megmaradt csontok is porrá válnak, széttapossák az emberek s elhordja a szél! Közben kevéske vízzel keveredik és sár lesz belőled!

És ez a testednek a vége, békéje a földi életben!

Kedves nővér, holnap, holnapután mindez megtörténik veled is! Egy szemfedő, koporsó, másfél méter mély sír, egy kis por, maroknyi sár, íme, ez a te sorsod... és az enyém is!

b) *A Gethsemani-kertben.* A temetőből kijövet menj a Gethsemani-kertbe. Nézd a térdelő Üdvözítőt! Micsoda rettenet tükröződik arcán! Íme, a megalázkodó Istenember, a főnséges Aldozat, aki visszaborzad a reá váró rettenetes órától: Uram, ha lehet, múljék el tőlem e pohár! És véres veríték lepi el arcát, egész testét; piros lesz tőle a föld... Kérdezd meg az Úr Jézustól, miért sír, panaszkodik? Miért reszket minden porcikája? Miért olyan szomorú? Honnan szakad rá ez a borzasztó halálfélelem? És szomorú szavai csupa vád tereád: a te bűneid súlya nyomja a vállát, kényszeríti egészen a kereszthalálig! Igen, a te hibáid, a te hálátlanságod, a te szívtelen

könnyelműséged, feledékenységed, vakmerő lázadásaid koszorúzzák tövissel a fejét! Ő sír, mert néked nincsenek könnyeid! Ő szomorú, mert te túlságosan ujjongsz! Övé minden keserűség, mert benned nincs csöppnyi szánalom sem! Ha tudnád, hogy mily nehéz a bűn terhét viselni! És Jézus magára vette mind a bűnöket! S a világ minden gonoszsága, a sok igazságtalanság, istenkáromlás, szentségtörés mind az Ő fejére halmozódik... Megérted most már a könnyeid, halálos aggodalmait, fájdalmas panaszát és mélységes szomorúságát? Ó Atyám, vedd el tőlem e borzalmas kelyhet!

És te mit tehetnél? Vigasztald Őt, mint az égből jött angyal! Vegyél részt szenvedésében, mutasd meg neki, hogy mennyire sajnálsz és fájlalsz, hogy te is oka vagy fájdalmának és kérd Őt, hogy mindig jobban szerethesd! Így aztán te is könnyíthetsz végtelen fájdalmának terhén...

c) *A Kálvárián.* És most a Gethsemani-kertből menj föl a Kálváriára! Ott függ a szent Áldozat a gonosztevők bitófájára szögezve. Még lélezkedik: lát téged, beszél hozzád! Hallod, hogy mit mond neked a Szenvető? Sitio! Szomjúhozom! Megértetted? Téged szomjaz Jézus; a te szeretetedet, szívedet szomjazza! És halkán száll hozzád a szava: „Leá-

nyom, akarod-e, hogy velem együtt téged is keresztre feszítsenek és megkoronázzanak, mint engem? Tudsz-e velem szenvedni és meghalni? Akarsz-e osztozni megaláztatásomban és gyötrelmemben? Vigyük együtt a keresztünket, menjünk együtt a Kálvária meredek útján! Aldozzuk fel magunkat közösen az emberek üdvéért és miénk lesz a győzelem! Akarod?"

Kedves nővérem, milyen édes, egyszersmind milyen rettenetes meghívás! Mégis, ne tagadd meg a haldokló Jézus kérését! Szegődjél hozzá társul! Ne fordulj el tőle! Az iránta érzett igaz szereteted minden szenvedésben megerősít! És te igazán szereted Öt!

d) *A Tabernákulum előtt.* És a Kálváriáról menjünk el a Tabernákulum elé! Ott vagy a Szent Ostya börtöne előtt! Látod-e a hit áttetsző fátyolán keresztül az édes Üdvözítőnek örömtől sugárzó, kedves arcát? Ő most itt vár rád! Tekintete rajtad pihen és hív, hogy menj egészen előre, közel Hozzá! És hallgasd, hogy mit akar veled! Kedvesen beszél hozzád: Jöjj hozzám, te szenvedő lélek! S hogy végtelen fönsége meg ne félemlítsen, elérhetetlen szentsége vissza ne riasszon, a Szívére mutat: „Ime — mondja — a Szív, mely téged annyira szeret!" Érzed-e, hogy a szeretet szeretetet fakaszt?

S te hallgattál-e hívó szavára úgy, ahogy kellett volna? Miért nem szereted jobban?

Mert Ő még többet kíván tőled! Szeretné, hogy gyakran egyesülj vele a szentáldozás által! Hisz Ő az élet Kenyere! S az Ő igazi helye szívünkben van, mint ahogy a lisztből készült kenyéré a test szerveiben. S Ő sohasem únja a várakozást a Tabernákulumban! Csak azért tartózkodik ott, hogy bevonulhasson egy másik szentségházba, másik ciboriumba: a te szívedbe! Türelmetlenül várja a szentáldozás napját! S Ő jobban örül neki előre, mint te... Hisz szeret téged! S a szeretet a kulcsa minden titoknak, főképp az Eucharisztíának...

Borulj lábához, mint Magdolna! Öntözd könnyeiddel! És gyöngéd gyermeki szeretettel, imádságos lélekkel csókold lábát, mely a békét hozta neked!

Elhatározás: Hívő lélekkel és nagy buzgósággal végezzük hálaadásunkat a szentáldozás után.

Lelki csokor. Édes Jézusom, szeretlek teljes szívemből és szeretnék meghalni szeretetből Érted!

AZ UTOLSÓ IMÁDSÁGOK

Meg fogok halni! Ha nem készülök rá, aligha sikerül jól, mert csak azt végzi jól az ember, amiben gyakorlata van. Próbálgassuk ma együtt, hogy amikor eljön az ideje, jól tudjunk meghalni.

Ne képzeljük rettenetesnek a halál óráját! Inkább megfordítva: tanuljuk meg, hogy örvedetes pillanat lesz, nagy-nagy ünnep, az örökkévalóság boldog kezdődése! — Ágyban fekszünk és képzeljük el elevenen, hogy már csak néhány óra az életünk; egyik társunk halkan figyelmeztet: Kedves nővér, ön nagyon beteg... Bizony, alig van remény, hogy meggyógyuljon! Készüljön el, hogy hamarosan meg kell hoznia Istennek a legnagyobb áldozatot és készülődjék, hogy boldog legyen a halála! Értsük meg jól, hogy ez a legnagyobb szolgálat, melyet nekünk tehetnek. Figyelmeztetnek az elkerülhetetlen, döntő pillanatra! Imádkozzunk sokszor a kegyelemért, hogy ebben az utolsó

órában legyen mellettünk áldozatos lélek, aki nem fél, hogy figyelmeztessen bennünket a teljes igazságra.

Tehát meghalok! Soha többé nem látom templomunkat és nem jövök vissza többé ebbe a kápolnába, ahol annyi édes percet töltöttem az én Istenemmel! Mennyire sajnálom most, hogy nem használtam ki eléggé az én Uram közelségét!... Hogy annyi szentáldozást elmulasztottam s oly ritkán látogattam meg a legméltóságosabb Oltáriszentséget!...

Itthagynom ezt a házat is és a szobámba sem térek többé vissza!... S ebben az utolsó órában emlékek raja támad szívemben... Úgy lett volna szép, ha a szobám szentélyem lett volna, melyben szent összeszedettséggel élek, beszélgetek édes Jézusommal és dolgozgatok az Ő isteni tekintetének fényességében... E helyett mi történt e szobában? Szórakozott voltam, hiúságokon járt az eszem, stb. Mennyi bánat támad *most* mindennek a nyomában! — Ahol most én várom a halált, nincs onnan messze az a terem, ahol valamikor ápoltam a betegeket, ahol tanítottam a leánykákat, ahol fogadtam a külső világból érkezőket. Víttem-e ebbe az életembe természetfeletti vonatkozást? Megláttam-e a betegben a szenvedő Krisztust, a gyermekben a názáreti Jézust, a

vendégben a Szűz Mária házába betérő Mestert? Istenhez kellett volna vezetnem mindenkit, s e helyett nem botránkoztattam-e meg őket hiúsággal, a szerzetesi szellem hiányával?

Emlékezem-e olyan órákra életemben, amikor különösen kedvében jártam Mesteremnek, mert hűségesen megtartottam eme parancsát: „Bocsássatok meg és nektek is megbocsátanak!” Vagy talán még most is haragszom egyik nővéremre? Nem kell-e eszembe jutnia, hogy napokig, hetekig, talán hónapokon keresztül megközelíthetetlen voltam, amit olyan könnyen mentegettem magamban avval, hogy a tekintély megóvása végett van erre szükségem? Gyakoroltam-e az evangéliumi tanácsokat: „Ne ítéldetek!... Tartsatok bűnbánatot!...” Istenem, de rosszul is értelmeztem hivatásommal járó kötelességemet! S most, ebben a rettenetes pillanatban, a halál karjában hová forduljak vigasztalásért, megnyugtató bátorságért? Az Úr Jézuson kívül máshol sehol sincs kegyelem! — Vedd kezedbe fogadalmi keresztedet, szerzetesi életednek ezt a kedves kísérőjét és kérd a körülötted állókat, segítsenek, hogy megcsókolhasd! Jézusom, bocsáss meg nekem! Bárcsak szentséges sebeidet csókolgatva halhatnék meg!

Közben belép a szobába a pap! Azzal a kívánsággal köszönt, mellyel az Úr Jézus üdvözölte tanítványait: Békesség nektek! — Békesség! Mennyire szükségem van rá ebben az órában! És az Isten szolgája bőségesen közvetíti ezt az égi adományt... Aztán elvégzi velem az üdvösségemre szükséges erénygyakorlatokat, a ritualéban előírt imákat, főképp a hit, remény és szeretet felindítását. Hányszor elismételjük életünkben ezeket az erénygyakorlatokat! Talán már megszokott formákká is váltak ajkunkon! Mondjuk el újra, most azonban eleven lélekkel, egészen átforrósult szívvel!... Hiszek Tebenned, Istenem, mert örök igazság vagy! Hiszek a Szentháromság titkában, melyet majd az örökkévalóságban színről színre látok, melyet azonban most csak gyermekded ajakkal áldani tudok! Hiszem, örök és mindenható Isten, hogy Te annyira szeretted engem, hogy egyszülött Fiadat adtad értem! Hiszem, hogy ez a Fiú, a mi Urunk Jézus Krisztus testet öltött, szenvedett és meghalt, hogy engem megváltson! Hiszek a Szentlélekben, a katolikus Anyaszentegyházban, a bűnök bocsáztatában. És hiszek az örök életben, amely most fog kezdődni számomra.

Istenem, remélek Benned, a Te végtelen irgalmadban! Nem a magam élete miatt, hanem

az én édes Megváltóm érdemeiért! Add meg a kegyelmeket, hogy jól halhassak meg, s a mennyország legyen a részem az örökkévalóságban!

Istenem, szeretlek Téged! Nem az égi hazáért, melyet jutalmul ígértél nekem; a pokol miatt sem, mellyel megfenyegetted azokat, akik Tőled elpártoltak, hanem szeretlek önmagadért! Szeretlek, Uram, végtelen tökéletességeidért! Szeretlek, mert lángra lobbantottad lelkemet gyöngédségeddel és jóságoddal! Szeretlek, édes Istenem, szívem minden erejével! Ezzel az én szegény, gyöngülő szívemmel mindennél jobban szeretlek!

És a pap folytatja: Nézze, kedves nővér, a mi Urunk végtelen jóságát! Gyakran megbántotta Öt, s Ő meg akar bocsátani önnek. Mondja neki alázatosan: „Uram, vétkeztem, nem vagyok méltó, hogy gyermekednek nevezze!” És hogy teljes legyen, kedves nővér, a maga bocsánata, úgy-e megbocsát ön is mindenkinek, aki valaha is megbántotta önt? Az elrendelt nagy határkönél mi értelme volna többé a haragnak, a fagyos, engesztelhetetlen szívnek? S hogyan imádkozhatnánk nyugodt lélekkel: „Bocsásd meg a mi vétkeinket, miképen mi is megbocsátunk az ellenünk vétőknek?”

Kedves nővér, — folytatja a pap — a halál a bűn zsoldja. Jézusnak, a mi Megváltónknak meg kellett halnia, hogy kiengesztelje az Atya haragját. Akarja-e ön is felajánlani a halálát, hogy eleget tegyen bűneiért? — Istenem, igen, elfogadom a halált úgy, ahogy számomra Te elrendelted. Szívesen fogadom, bármily időben és bárhol érjen! Te határozd meg a módját és körülményeit! A fájdalmat, gyötrelmeket is! Milyen boldog lennék, ha így jóvátehetném szegényes életem annyi sok botlását!...

A halál az utolsó szolgálat, melyet e földi életben Istenért tehetünk, és talán volt idő, amikor óhajtottuk: Ó, ha szeretetből tudnék meghalni Jézusért! Ime, most itt van az egyetlen alkalom! Mondjuk tehát együtt: Istenem, nagyon szeretlek! És mert szeretlek, úgy akarom ezt a halált, ahogy nekem szántad: alázd meg testemet, lelkemet, halmozz el gyötrő aggodalmakkal, semmitől se kímélj engem! — Még ha hatalmamban volna is, hogy másként rendezzem el halálomat, akkor sem tenném, mert magamnál is jobban szeretem a Te szent akaratodat!

Kimondhatatlan érdemmel jár a halálnak ez a tökéletes elfogadása. Gyakran keltsük fel magunkban a halálba való tökéletes belenyugvást.

A mi jóságos földi Anyánk, az Egyház nagyon leegyszerűsíti azokat a gyakorlatokat, amelyekkel a haldoklók teljes bűcsút nyerhetnek. Hogy a lélek a földről az égbe juthasson, elég, hogy szeretettel segítségül hívja Jézus szentséges nevét. Mindíg szükséges még a halál békés elfogadása is. X. Pius pápa pedig teljes bűcsút engedélyezett a halál órájára azoknak, akik már életükben elfogadták a halált Isten akaratában való teljes megnyugvással.

a) *Utolsó gyónásom.* Milyen alázattal és mily igaz töredelemmel kell ezt végezni! A szív legmélyéből kell fakadnia: Confiteor! S vele majd fölrémlik az a sok-sok Confiteor, melyet csak megszokásból és megalázkodó áhítat nélkül végeztem. És most milyen buzgósággal támad a lelkünkben: Gyónom a mindenható Istennek, annak az Istennek, aki előtt nemsokára megjelenek... a szeplőtelen Szűz Máriának... Isten minden szentjének, akikkel, remélem, együtt leszek az egész örökkévalóságban... mert vétkeztem, sokat vétkeztem életemben gondolataimmal, cselekedeteimmal, a jónak elmulasztásával... És mennyi hibáról, sőt bűnről kell magamat vádolnom! És mennyire megkeserítik ezek utolsó órámat!... A pap pedig megadja az utolsó feloldozást...

Az Egyház még egy kegyelmet tartogat

számomra: az *utolsó kenetet*. Ez a szentség eltörli a bűn maradványait, az elfelejtett bűnöket még akkor is, ha már nem vagyunk eszméletünknel, föltéve, hogy megbántuk bűneinket és élt bennünk a kívánság a szentség fölvételére.

Nem tudjuk, mikor szólít magához a jó Isten, ezért gyakran keltsük fel a vágyakozó szándékot, hogy föl akarjuk venni az utolsó kenet szentségét. Most pedig vegyük föl lélekben, mert lesz-e időnk rá abban a döntő órában, és részesülünk-e abban a szerencsében, hogy pap lesz mellettünk halálos ágyunknál?

Az Úr szolgálja veszi a szentelt olajat és megkeni érzékszerveinket. Először szemünket: Ezen szent kenet és az Ő kegyes irgalmassága által bocsássa meg neked az Úr mindama hibákat, melyeket szemeddel elkövettél! Én is mondom e szavakat alázatos bizalommal: Istenem, bocsásd meg nekem azt a sok bűnömet, melyeket kíváncsi, mohó tekintetemmel elkövettem!

Majd fülemet keni meg a pap: Ezen szent kenet s az Ő kegyes irgalmassága által bocsássa meg neked az Úr mindama hibákat, melyeket hallással elkövettél. Amen. Én is megismétlem vele: Istenem, bocsásd meg nekem

azokat a bűnöket, melyekkel az emberek beszédjére figyelve megbántottalak!

Azután orromat, ajkamat érinti a szent kenet és ugyanaz a könyörgés száll az ég felé. És én is alázatosan kérlek, Te végtelenül irgalmas Istenem, bocsásd meg azokat a hibáimat, melyeket kényeskedésemmel követtem el, vagy amelyekkel akkor bántottalak meg, amikor visszaéltem a Te dicsőítésedre rendelt ajkammal, nyelvemmel, nem gondolva arra, hogy hányszor megszentelődtek a legméltóságosabb Oltáriszentség vétele által!

Végül megkeni a pap kezemet, lábamat. A könyörgés bensőségebb lesz és az én fohászkodásom is: Istenem, bocsásd meg bűneimet, melyeket kezem hibás mozdulatával, lábam helytelen útjaival követtem el! És bocsásd meg, Uram, feledékenységemet, amiért a keresztségben a Szentlélek templomává lett testemmel könnyelműen bántam!...

b) *Az utolsó szentáldozás.* Milyen boldogan gondolunk első szentáldozásunk napjára! S ma... utoljára áldozunk... Mennyivel boldogabb ez, mint az első! Hisz a mennyországban fejeződik be... Ime, az Isten Báránya! Ime, aki elveszi a világ bűneit!... Hányszor eljött, hogy eltörölje az én bűneimet is s ma utoljára érkezik, hogy befejezze tisztulásomat... „Uram,

nem vagyok méltó, hogy hajlékomba jöjj, hanem csak egy szóval mondd s meggyógyul az én lelkem!" A pap nyelvemre helyezi a szent Ostyát: „Fogadd, kedves nővér, a mi Urunk Jézus Krisztus testét útravalóként! Őrizzen meg a rossz szellemtől és vezessen be az örök életbe!" És te csupa hálaadás vagy, mely az égben fejeződik be. Majd a haldoklók imáját kezded mondani. Jól ismered, hisz többször elmondtad a haldoklókkal, akiknek vigasztalásukra voltál a nagy útra indulásnál. Ma érted imádkoznak...

Most kezdik a litániát:

Uram, irgalmazz neki!

Szűz Mária, könyörögj érte!

Szent angyalok és arkangyalok, könyörögjetek érte!

Haldoklók védőszentjei, könyörögjetek érte!

Én is ismétlem a szívemben: Édes Jézusom, irgalmazz nekem! Ó Szűz Mária, jó Anyám, könyörögj érettem! Mennyszentjei, könyörögjetek érettem!...

A pap folytatja: Uram, kegyelmezz neki! A halál veszedelmétől... a rossz haláltól mentsd meg, Uram, őt! — Én is ismétlem: Ó Jézus, kegyelmezz nekem!... A rossz haláltól, a pokol gyötrelmeitől, az ördög hatalmától

ments meg Uram engem! Születésed által, ...
szent kereszted által ments meg Uram engem!

Most felhangzik az Egyház győzelmi éneke:
Távozzál e világból keresztény lélek az Atya-
isten nevében, aki teremtett téged; Jézus Krisz-
tus, az élő Isten Fiának nevében, aki reád
öntötte ajándékait, a Boldogságos Szűz, az
angyalok, arkangyalok és minden szentek ne-
vében! ... Istennek ajánllak, kedves jó nővér,
és annak kezébe helyezlek, aki teremtett téged,
hogy jöjjön az angyalok dicsőséges serege és
fogadja lelkedet, amikor elválik testedtől!

Ki az a jámbor lélek, aki most készül tá-
vozni e siralomvölgyéből s akinek jöttére ör-
vend az egész mennyország? Ki lehet? Talán
Szent Teréz, aki az égben folytatja majd itt
a földön megkezdett dicsőséges himnuszait?
Vagy Alacoque Szent Margit, aki a paradi-
csomban fog elmélkedni Jézus Szent Szívének
legszentebb titkairól? Egyik sem, kedves nő-
vér! Most rólad van szó! Te vagy az, aki győ-
zelemre indulsz! Teneked mondja a pap: „Fo-
gadjon be a szűzek örvendő serege!” Úgy
fogadjon a jó Pásztor, mint hűséges bárány-
káját!

És íme, Jézus kegyelmes jósággal jön szent-
séges Szívének szolgálója elé! — Bárcsak örök-
kőn-örökké örvendezhetnék az Ő szeretetében

s jelenlétében! Próbáld meg, imádkozzál még utoljára! Vedd kezedbe fogadalmi keresztedet és mondd szeretettel: Ó Jézusom, szemem lecsukódik s nem láthatom többé szent képedet, bízom azonban, hogy nemsokára visszaadod látásomat, hogy gyönyörködésemnek soha ne legyen vége... Füleml lassan bezárul a földi szó elől, remélem azonban, hogy visszaadod őket s hallani fogom e boldogító ígéket: „Jöjj, Atyám áldottja s vedd birtokodba ez országot, melyet neked készítettem! Édes Jézusom, már nem tudom kiejteni szent nevedet, csókkal sem illelhetem drága képedet, de úgy-e majd megengeded, hogy örökké énekelhessek a Te dicsőségedről, irgalmasságodról és csodálatos szeretetedről!... Addig is hadd ismételjem: „Ó Jézus, légy az én Jézusom! És ments meg engem! Édes Jézusom, érzem, gyengül már a szívem, de Érted fog dobogni mindvégig s úgy szeretném, hogy utolsó dobbanása is szeretetem bizonyítéka legyen! Jézusom, légy az én Jézusom! Szűz Anyám, imádkozzál érettem most és halálom óráján!

Ilyen lesz a halálunk akkor, ha buzgón tiszteljük Jézus szentséges Szívét. És ha hirtelen ér is az elmúlás, boldog vigasztalásunk lesz, hogy reggel áldoztunk és hálaadásunkat már az égben végezhetjük.

Igy elkészülve a halálra, vigyázzunk, hogy vissza ne tévedjünk a régi életünkbe. Szemünk maradjon csak halott szem, amely becsukódott minden előtt, ami visszatetszenék Istennek. Olyan legyen a fülünk, mint a halott ember hallása: semmire sem nyílik föl, ami Istent megbántaná. Ajkunk néma ajak, mely hogyan ejthetne ki egyetlen szót is, amely Istent sértené? És szívünk se szeressen Istenen kívül semmit... senkit!...

Mi már életünkben meghaltunk a föld számára... S ez az egyetlen igazi élet itt lenn addig, míg megkezdődik a boldog élet fenn a mennyországban...

A JÓ HALÁL . . . A RETTENETES HALÁL . . .

Meg kell halnom!

Mennyi bizonytalanság és lehetőség van az életben! Szinte: „talán így lesz — talán úgy lesz” formában remélünk és bizakodunk utolsó percünkig. Hányszor sóhajtjuk: „talán” megszabadulok kísértéseimtől! „Talán” enyhül emésztő kétségem, mely lelkemen rágódik, mint a szú az odvas fában! És holnap újra teljes bizakodás vagyok: „Talán” sikerül egyik kedves tervem! „Talán” elmúlik súlyos betegségem! Ki tudná számontartani azt a sok „talánt”, melyek egyetlen napunkat is át meg átszövik?

Meg kell halnom! Talán? Nem! Itt nincs „talán”! Hiába itt előljárom minden aggodalma, nővéreim gondos ápolása... hiába szeretetük hősiessége,... meg fogok halni! Idősebb nővéreink már sorra meghaltak; és szép számmal nyugosznak a temetőben, akik fiatalon

hagytak itt minket. Meghalt Szűz Mária, az Isten Anyja! Jézus Krisztus is meghalt! Én is meg fogok halni! Jön egy nap, amikor azt fogják mondani rólam: X. nővér meghalt...

A betegápoló nővér néhány társával felöltözteti majd a testemet, koporsóba tesznek. Véget ér a temetési szertartás is, és élettelen testemet a földre bízják... Nővéreim szeretetből majd beszélnek jó tulajdonságaimról is, ... bár ki tudja, nem jutnak-e eszükbe akaratlanul hibáim is? Aztán szeretettől lelkesítve az isteni igazságosság mérlegébe rakják érdemeimet, hogy ellensúlyozzák botlásaimat. Aztán lassan, észrevétlenül mind kevesebbszer jutok eszükbe... Nem sok idő fog eltelni, amikor már kortársaim is az örökkévalóságban lesznek és értem már külön senki sem imádkozik, csak azokban a megemlékezésekben lesz részem, melyeket szerzetünk minden meghalt tagjáért végeznek... De ki is gondolna rám személy szerint, hisz nem maradt utánam egy parányi üresség sem, melyet mások be nem töltöttek volna! Én is csak annyi vagyok, mint egy eltörött ablaküveg: mással helyettesítenek. Ime, ennyi az én nélkülözhetetlenségem! Csak ennyi a pótolhatatlanságom! Én is elmondhatom Szalézi Szent Ferencsel: Haszontalan szolga vagyok!

Ki tudná megmondani, hogyan halok meg? Lassan, láztól emésztve? Vagy hirtelen? Pillanatok alatt összeesem, vagy másnak keze sujt halálra? Nem tudom!... Magamnál leszek-e halálomkor, vagy eszméletlenül költözöm át az örökkévalóságba? Ezt sem tudom!

Bizonytalan az is, hogy hol halok meg. A kápolnában, vagy az ágyamban? Talán hirtelen, egy közös összejövetel alkalmával? Ezt sem tudom!

És bizonytalan a halálom ideje is. Húsz év múlva vagy egy éven belül? Talán ebben a hónapban vagy még ma éjjel? Nem tudom! Csak azt tudom, hogy meghalok és hogy az Úr Jézus figyelmeztetett, hogy úgy fog jönni a halál, mint a tolvaj: akkor, amikor a legkevésbé várom!

Milyen is lesz a halálom? Az bizonyos, hogy egyedül leszek. Ebben a nagy órában megszűnik számomra a világ, még a szerzet is, melynek kebelében életemet töltöttem! Egyedül leszek! Egyedül Istenemmel, lelkiismeretemmel! És ebben a nagy egyedülvalóságban feltáruლ előttem egész életem. Nem marad egyetlen redője, melyet a halál meg ne világítana, éles fénnel élém ne vetítene! És ezzel a képpel kezdődik az örökkévalóságom.

Édes Jézusom, drága szent véred érdemeire

kérlek, add, hogy akkor majd a boldogok örökkévalóságát kezdhessem!

Micsoda rettenetes volna: Jézus jegyese a pokolban! Pokolba kárhozzék az a lélek, akit arra szemeltek ki, hogy Téged szívével, lelkével szeressen! Ments meg, Uram, ettől a borzalomtól, ettől a félelmes szerencsétlenségtől! Értem ontott szentséges véred miatt könyörülj rajtam, édes Istenem! Vagy hogy Jézus jegyese a tisztítótűzben kínlódjék sok tökéletlensége miatt, melyekért életében adós maradt, nem volna még ez is borzasztó kép? Jóságos Istenem, alakíts belőlem tökéletes lelket, okos szűzet, hűséges menyasszonyt, aki mindig készen van, hogy Jegyese elé járulhasson!

Halálom óráján egy szempillantásnyi idő alatt elvonul előttem egész életem. A múlt, jelen és jövő... Engedd meg, Uram, hogy egy pillanatra én is megláthassam azt, amit ama két szerzetes lélek lát meg, akiket még ma Magad elé szólítasz. Az egyik tökéletes, a másiknak még adóssága van és most néznek szembe a halállal!

a) *A tökéletlen, adós lélek látja múltját*, mely úgy tűnik fel előtte, mint egy álom. Kicsi kényelmek villannak elébe, melyekben örömét lelte, pedig szegénységet fogadott! Amott nagyravágásai látszanak, melyektől az

alázatos Jézus követésében nem tudott szabadulni! És látja a saját akarata diadalát, jól-lehet erről is lemondott! Aztán peregnék előtte azok az órák, napok, melyeket az Istennek szentelt életéből rabolt el... Ime, a mult emlékei... az adósságok, melyeket még ki kell fizetnie az utolsó fillérig!

És a *jelen*? Ez sem több már számára, mint a mult, csak egy pillanat, röpke sóhaj... Aztán nem lesz többé idő! És ebben az egyetlen sóhajban mennyi bánat halmozódik össze! Miért is nem szeretem jobban az Istenemet?! Ó, ha tökéletesebben teljesítettem volna kötelességeimet!... Ha híven megtartottam volna fogadalmaimat! A szabályokat! És még mennyi „ha” és mennyi „tettem” — „ne tettem volna”... Mennyi fáradságába kerül a gyónatónak, főnöknőnek, míg bizalmat tud önteni az ilyen lélekbe és kimentí a rettegés örvényéből, hogy az isteni irgalomban megfogódzék!

A *jövő* pedig? Teste jövője a férgek és a rothadás... A lelke pedig megjelenik az isteni igazságosság bírói széke előtt. Ott már nyitva van az élet könyve, melyben föl van jegyezve egész története és mérlegre kerül egész élete! És hangzik is már a legigazságosabb ítélet, mely ellen nincs fellebbezés s melyet azonnal végrehajtanak.

b) A *szent és tökéletes léleknek* is megvan a maga multja, jelene és jövője!

A *mult* csupa megnyugtató emlék. Teljesítve Isten parancsát, járta a szabályok útját! Jézus követésében gyakorolta a szent aláztosságot s az evangéliumi tanácsokat. Önkéntes áldozatként lemondott önmagáról és feláldozta mindenét, hogy vezekeljen a maga s a világ bűneiért!

És most az utolsó nagy *jelenben* boldog, rendületlen bizalommal élvezi a legmélyebb békét és a szeretet szent türelmetlenségével veti magát annak az Istennek a karjába, akit egyedül szeretett. Ó, Szent Chantal, Szent Mária Margit, Szent Teréz, Szent Gertrud, az Úr Jézus boldog jegyesei, mondjátok meg nekünk, milyen volt a ti „jelenetek” ebben az utolsó pillanatban.

A *jövőjében* pedig a Jegyese lesz a Bírāja. Az, akinek hűségesen szolgált, akit szeretett! Váltásdíja lesz Jézus drága szent vére; és a Szent Szűz lesz az édesanyja, oltalmazója, hisz az ő szolgálatára szentelte egész életét; szent őrzőangyala pedig, akinek sugallatait követte, a szent rendalapítók, akiknek a szabályait megtartotta, védelmezni fogják átkelését a boldog örökkévalóságba! És hangzik is már az ítélet: Jöjj, hűséges jegyes és fogadd

a koronát, melyet neked készítettem öröktől fogva!

Elhatározás: Hogy kegyelmet és irgalmat nyerjek utolsó órámban, imádkozni fogok mindennap a jó halál kegyelméért. Esténként elmélkedni fogok a halálról.

Lelki csokor. Ó, Istenem, add meg a kegyelmet, hogy szentül haljak meg!

„NEM TUDJÁTOK SEM A NAPOT, SEM AZ ÓRÁT . . .!”

1. Előgyakorlat. Hogy jól előkészülj a halálra, végezd el komoly bensőséggel életed kálváriájának két stációját: mintha a halálos ágyadon és a tisztítóhelyen lennél!

2. Előgyakorlat. Édes Jézusom, e néhány percben, melyeket most lábadnál töltök, add meg nekem a kegyelmet, hogy olyan szívvel, odaadással tudjalak szeretni, mint szeretnék Hozzád vágyódni halálos ágyamon.

a) *A halálos ágyon:* majd valamelyik napon és órában, melyet csak Te ismersz, jó-ságos Istenem, halkán, aggódva suttojják körülöttem: „Meg fog halni . . .” És ha eszemnél leszek és felismerem a végzetes órát, mely föltartóztathatatlanul közeleg, én is ráeszmélek, hogy meg fogok halni!

Meghalni . . . Majd akkor értem csak meg ennek a szónak végzetes tartalmát: itt kell hagynom mindent, el fogok szakadni mindenkitől és magánosan indulok az örök Bíró elé,

ahol körém sereglenek a jó és rossz cselekedetek... Mert ha voltak is erényeim, ha igyekeztem is felhasználni a természetfölötti kegyelmet és iparkodtam jó lenni rövidke földi életemben, bizony, mégis csak bűnös vagyok, hisz olyan sokszor és néha annyira súlyosan megbántottam az én jóságos, édes Istenemet.

Most tehát itt vagyok a halál percében s életem utolsó pillanatai peregnek... Hasonló vagyok-e a hű szolgához, akit virrasztva talál az Úr érkezése? Kezemben van-e az okos szüzek mécsese? Azért van-e mellettem az örzőangyalom, mert életemben sokszor segítségül hívtam, mert legbensőbb barátomnak, hűséges kíséromnek éreztem földi zarándoklásomban? Az én drága, jó Szüzanyám, Szent József, aki a jó halál pátrónusa, azért vannak-e jelen, mert szeretettel szolgáltam nekik és mert annyiszor meghívtam őket halálomnak félelmetesen nagy-szerű ünnepére? S aggódva nézek körül: itt van-e az Úr Jézus, aki szent Szívének erősítő és biztató kegyelmeit ígéri ezekre a nehéz és magános órákra...? Alázatos hittel reménykedem ebben... Uram Jézus, úgy-e reám irányítod majd szereteted megbocsátó, meleg sugarait, hogy felgyullasz és lángralobbantsd lelkemet, mert a halál dermesztő lehellete nehezedik rám... Úgy-e meg fogod világítani a

sötétséget, mely lassan körülvesz, amikor szemem végképen elerőtlenedve becsukódik minden teremtetett fény elől? Édes Jézusom, enyhítsd utolsó fájdalmas és most már halálos kínjaimat, légy mellettem vigasztaló szeretetteddel és gyullaszd lángolóra a hit, remény és szeretet érzéseit, hisz epedve óhajtod, hogy Hozzád menjek az égbe.

Tudom, hogy az Úr Jézus nagyon kívánja a velem való egyesülést, azonban megérdemlem-e? Tiszta vagyok-e egészen? S készen állok-e a nagy útra? Mit hallok majd néhány perc múlva? Talán ezeket a kedves szavakat: „Jöjj, Atyám áldottja és bírd a mennyek országát”? Vagy talán a tisztítóhelyre kell mennem, mert nem vezekeltem eléggé bűneimért és nem sirattam meg őket? Mert földi életemben nagyon gyáva vagyok a szent hivatásommal járó kötelességek teljesítésében? Vagy azért kell a tisztítóhelyre indulnom, mert testüket a földnek adván, csak azok a lelkek mennek az égbe, akiken nincs semmi folt és még árnyék sem vetődik rájuk? — Édes Jézusom szentséges Szíve, emlékezzél majd rólam, amikor a fájdalmak, egyben a szent és biztos reménységek helyén vezekelek!

b) *A tisztítóhelyen.* Elképzelem, amint messze, nagyon messze vagyok a földtől, a

rendháztól, nővéreimtől, akik talán már nem is gondolnak rám imáikban, mert nagyon is jó véleménnyel voltak rólam; vagy ha imádkoznak is értem, az emlékezés és részvét csak emberi érzés, mely csekély vagy alig valami enyhülést nyújt a szegény, szenvedő léleknek... Én pedig még elérhetetlenül messze vagyok a mennyországtól és igen távol az Úr Jézustól, Szűz Máriától, az angyaloktól és szentektől, akiket még nem láthatok... Istenem, ha csak láthatnám őket, már ez maga is a paradicsom lenne számomra...

És az Úr Jézus a tisztítóhelyen sem fog megfélekezni rólam, hisz szeretem Őt és szerettem egész életemben és szolgáltam is neki gyenge erőimmal... Értésére adja szeplőtelen Anyjának, Szent Józsefnek, a szenteknek, hogy mennyire örül annak, ha ők imádkoznak értem, hiszen szeret engem és más helyet készített nekem mennybemenetelekor, mint hogy igazságos büntetésének tűzében vezekeljek s tisztuljak! Sőt talán megengedi szent örzőangyalomnak, hogy meglátogasson engem az Ég üzenetével és bátorítson, biztasson, hogy rövidesen én is a soha nem szűnő örömök helyén fogok lenni... Aztán halkán, szerető Szívével kopogtat egyik itteni hűséges jegyesénél, aki az én rendtársam is, hogy ajánlja fel magát érettem,

miként meghagyta Alacoque Szent Margitnak, kinek szintén voltak szenvedő lelki testvérei a purgatóriumban, akikért imádkozott és áldozatot is vállalt életében. És fel fogja gyújtani a részvevő szív könyörületét papjaiban is, hogy szentmisét ajánljanak fel kiszabadulásomért...

És én miben állapodom meg ma lelkiismeretemmel, hogy elkerüljem szokásos hibáimat és megrövidítsem az elkövetkező bűnhődés idejét? Míg gondolatban a tisztítótűz lángjai közt időzöm, bárcsak láthatnék egyet is az ott szenvedő lelkek közül, valakit azon nővérek közül, akiket ismertem... aki utoljára halt meg...! Mi lenne, ha a jó Isten megengedné, hogy csak egy félórára is meglátogasson és beszélhetnék vele?!... Megkérdezném e nővér lelkétől, min bánkódik? És mi bántja legjobban, ha földi életére gondol?... Milyen rettenetes szenvedésről beszélne e gyötrődő lélek! Az engesztelő tűznek minő kínjai jajdulnának fel ajkán most, amikor rádöbben a maga borzalmas valójában, hogy mi a bűn, ha mindjárt csak bocsánatos is az?! S miket tudna mondani a messze levő Isten utáni sóvárgásról, mely kegyetlenebb a perzselő láng iszonyánál... Aztán beszélne még magáról sokat, ami most már csak nekem szól: hogy mennyire bánja

ennek a szabálynak megsértését, annak a kötelességnek az elhanyagolását; hogy megszegte a szilenciumot; aztán miért is nem volt buzgóbb az ájtatossági gyakorlatokban és hogy hány-szor vétett a testvéri szeretet ellen; miért hozta magával az Isten házába a világ ügyeit, melyek olyan sokszor elvonták az Úr közelségétől; és végezetül talán beszélne a fogadalmairól is, melyeknek a megtartásában szintén vétkesnek találta az örök Bíró... Hozzátenné még, hogy most, amikor már megérti, mennyit ér az Ég dicsőségének egyetlen foka is, mennyire sajnálja most, hogy nem használta ki az önmegtagadásra kínálkozó alkalmakat; mennyit kell sírnia az elmulasztott penitenciák miatt, azért a silány buzgóságért, melyet a lelkek üdvéért tanúsított s hogy milyen bánatot okoz neki a munkától, áldozatoktól való egykori félelme, a nehézségektől való irtózása... És végezetül nem győzne elég nyomatékosan inteni és buzdítani, hogy igaz és jó szerzetesnőként éljek, hogy szentül haljak meg...

És az életem mély csendjében jó az én lelkemnek ez a sírontúli hang... Bárcsak el tudna kerülni velem minden szándékos bocsánatos bűnt és végeznék némi erénygyakorlatot...

Elhatározás: Sokat fogok imádkozni azért

a szegény lélekért, aki legközelebb van a kiszabaduláshoz, hogy esdje ki számomra azt a kegyelmet, hogy sohasem bántsam meg szándékosan az én jó Istenemet.

Lelki csokor. Nemsokára Hozzád megyek, én Istenem!

AZ UTOLSÓ UTAZÁS . . .

1. **Előgyakorlat.** Képzeld el, hogy lelked kiszabadul egy pillanatra a tisztítóhelyről s résztvesz a temetéseden . . . Ott vagy a gyászolók közt, végignézed a szertartást, hallod a halotti imádságokat, melyekkel érted könyörögnek a jó Istenhez . . .

2. **Előgyakorlat.** Édes Jézusom, ha majd testem visszatér a földbe, fogadd be lelkemet örök dicsőségedbe!

a) *Mielőtt testem az utolsó útra indulna . . .*

Harangoznak . . . Nekem harangoznak . . . utoljára . . . Gyülekeznek a kedves nővérek . . . Majd megérkezik a papság; az élen jár a kereszt, sápadt fényű gyertyák kíséretében. Miközben néma csendben tovább haladnak, meghintik koporsódat szenteltvízzel. Néhány nővéred, akik igazán szerettek, nem tudják visszatartani könnyeiket . . . s benned föltámad a nehéz kérdés: hogyan maradsz meg emlékeztükben? Úgy él-e majd tovább köztük emléked, mint olyan apácáé, aki névtelen hőse volt a kötelességteljesítésnek és szüntelen a maga

megszentelésén fáradozott? Vagy mint gyarló szerzetesnőre gondolnak rád vissza? Bár használ-e neked valamit is, hogy miként vélekednek rólad s hogy okkal bánkódnak-e miattad? Mostantól fogva csak imádságaik járnak majd veled s az érted mondott szentmisék enyhítenek lelked gyötrődésein... Sokat imádkozzál elhunyt nővéreidért, hogy később ők se feledkezzenek meg rólad halálodban kezdődő utadon...

Közben tovább folyik a gyászszertartás... Imbolygó lánggal égnék a gyertyák koporsód körül s a pap lassan elimádkozza a De profundist... Olyan sokszor hallottad már ezt a főséges, komor himnuszt mások temetésén... Képzeld el, milyen lélekkel fogod elimádkozni ma: a magad temetésén?

Végezetül a következő imát mondja a pap... jól ide figyelj: „Vedd Magadhoz, Uram, a Te szolgálód lelkét, akit végtelen könnyörtetéssel kimentettél e világ fogságából! Szabadítsd meg őt a gyötrelmek helyétől, hogy bejusson az örök világosság és nyugalom boldog helyére és része lehessen szentjeiddel és választottaiddal a feltámadás dicsőségében a mi Urunk Jézus Krisztus által. Amen.”

Milyen szomorúság fog majd el téged ezen imádságok hallatára, s milyen mélyről szakad

e sóhajtó reménykedésed: adná a jóságos Isten, hogy valóban komoly bűnbánatot tartottam volna földi életemben... Bárcsak úgy volna, hogy jámborul éltem volna rohanó éveimben, mert a jó Isten nem mindig annak a léleknek a javára fogadja el az imádságokat, melyeket az emberek, a nővérek érettem mondanak, hanem bizony néha más lelkeknek juttatja, akik szintén a tisztítóhelyen szenvednek... Semmit, de igazán semmit se számíts barátaidra, még rokonaidra se! Mindennél többet ér, ha szereted a jó Istent, szereted a Szűzanyát s kerüld a bűnt, mintha abban reménykedel, hogy halálod után mások lesznek segítségére megtisztulásodban! Ezért: inkább ma, mint holnap kezdj bűnbánó életet... nyerj búcsúkat... s légy rajta, hogy sokszor, minél gyakrabban felkeltsd a bűneiden érzett tökéletes bánatot, hogy semmi vagy majdnem semmi kiengesztelni valód se maradjon másvilági utadra...

b) *Megyek a temetőbe...*

És most megindul a gyászmenet... Olyan szomorúan halad előre... Megkezdik és felváltva mondják a Misereret... Irgalmazz nekem, Istenem, a Te irgalmasságod nagysága szerint; és jóságod sokaságával töröld el gonoszságaimat...

Lassan felemelik testedet és megindulnak

vele ebből a békés-csendes házból, ahol szerzetesi életedet töltötted... Kivisznek innen... s ide soha többé vissza nem térsz... Levisznek a lépcsőkön... keresztül a folyosón... ki az ajtón, melyen magad is oly sokszor ki- és bejártál... Mennek veled a temetőbe, ahol rád záródik az ajtó, melynek nincs belül kilincse. Utolsó Isten-hozzádot kell mondanod mindennek, ami előtted kedves volt: embereknek s dolgoknak... El tudod-e képzelni, hogy magad is ott vagy a menetben, azok között, akik téged gyászolnak s végignézed ezt a szomorú, utolsó jelenetet? Felrémlik-e benned, hogy mit fogsz majd akkor érezni? S vajjon meg leszel-e elégedve akkor mostani szerzetesi életeddel? Mit gondolsz, úgy ragaszkodol-e akkor is majd apró-cseprő dolgaidhoz, ahogy most csüngsz rajtuk? Vizsgáld meg a vonzódásaidat a halál határán innen és túlról s amikor a temetőbe visznek, vajjon ezen az úton is helyénvalónak tartod-e, ahogy a fogadalmaidat, különösen a szent szegénységet megtartottad?

Kísérd el testedet a ravatalozó kápolnáig... aztán a temetőbe... Meglátod: minden lépésed töprengésre, szomorúságra, megbánásra készít s aligha tudod visszatartani az előtörő könnyeket, amint sorra feltűnnek azok a helyek, ahol oly gyakran és sokat vétkeztél! El-

még a rekreációsterem mellett, ahol ebéd és vacsora után nővéreiddel együtt pihentél... Mire emlékeztetnek a falak, székek s asztalok? Szeretetből fakadtak-e beszélgetéseid? Ki lehetett-e érezni belőlük, hogy Krisztus jegyeseinek ajkáról, szívéből szövődtek? Gondoltál-e akkor arra, hogy közel van az Úr, aki hallgatja szódat? ... Aztán néhány lépéssel tovább feltűnik a hálószobád, az iskolaterem és nem marad el a legkisebb sarok sem, ahol a te szereteted, édes Istenem, naponként, sőt óránként kicsi áldozatokat ne kért volna tőlem! Miért is nem hoztam meg nagylelkűen valamennyit? Miért kerestem annyira a kényelmet? Miért kerültem olyan vigyázva minden kicsike alkalmat, amely megzavarta volna nyugalmaimat, vagy éppen fájdalmat, szenvedést okozott volna, mikor pedig Te, Uram, ezeket irgalomból hintetted utamra, hisz a purgatórium kínjai sokkal, de sokkal nagyobbak és elviselhetetlenebbek ezeknél!... S ez utolsó utadon még más látomásaid is vannak: életben vagy s templomba indulsz; a megszokott helyedre érsz és imádkozol... A következő képben látod magad, amint a gyóntatószékben térdelsz...és már várod is az Úr Jézus szentséges Testét... Majd a félhomályban leborulva látod magad a tabernákulum legfölségebb titka

előtt... Legyenek áldottak a töredelmes gyónás szent és igaz megalázkodásai! Áldalak, Uram, a buzgó szentáldozásokért: azért az erőért, mellyel vállalni tudtam a Veled való bizalmas beszélgetéseket! Mennyi kísértés, gyengeség akadt akkor utamba... most pedig a temetőbe menet milyen kevés fáradságomba kerülne a lelki összeszedettség, melyet azelőtt minduntalan megzavart a közömbösség és a másfelé csábító szórakozottság... Édes jó Istenem, hallgasd meg anyámnak az Egyháznak imádságait, nővéreimnek, a Te jegyeseidnek könyörgéseit, az én lelkem sóhajait, hisz olyan lángolóan vágyódom, hogy Veled egyesüljek...!

c) *Utolsó cellám ajtajában...*

A gyászoló menet megérkezik a temetőbe és megáll a sírgödör szélén, ahol tested utolsó pihenőre tér... És a pap imádkozni kezd: Istennek szentjei, jöjjetek e lélek segítségére, siessetek eléje! Isten angyalai, fogadjátok őt és kísérjétek a legfölségesebb elé, hogy Jézus Krisztus, aki téged meghívott, befogadjon házába és az angyalok kísérjenek Ábrahám kebelére, hogy ez a sír megszenteltessék az Atya és Fiú és Szentléleknek nevében... S miközben koporsódat leeresztik a sír mélyébe és sötétjébe, a pap ezt imádkozza: Fogadd be föld,

azt, ami a tied! Istenem, méltóztassál Magadhoz venni, ami a Tied, mert földből formálódott a test, a lelket azonban Isten lehelte belé!

A pap még egyszer meghinti szenteltvízzel koporsódat és a sírt, mondva: Üdítse fel Isten lelkedet mennyei harmattal az Atyának, a Fiúnak és Szentléleknek nevében! Amen. Aztán néhány röögöt szór a koporsódra e szavak kíséretében: Emlékezzél meg, ember, hogy porból lettél és porrá fogsz válni...

Talán nincs már messze az idő, amikor ezt a gyászszertartást az én holttestem felett is elvégzik, engedd azonban, Uram, hogy előbb a Te irgalmasságod erejével s az én mélységes bánatommal jóvátegyem életem minden bűnét és gyarlóságát!

Bárcsak irtózást keltene bennem ez az elmélkedés mindentől, ami bűn, mégha igen kicsi is, mert rettenetes lenne, ha valami tartozásom közéd és közém állna halálom órájában! Édes jó Istenem, ígérem, hogy a mai naptól kezdve kétszeresen is rajta leszek, hogy felhasználjak minden eszközt, melyeknek segítségével elkerülöm szokásos bocsánatos bűneimet... És ha mégis botlanék, ne engedd, Uram, hogy gyakran földre essem, különösen attól óvj meg, hogy súlyosan megbántsalak! Ezért: pon-

tos és kényes akarok lenni napi általános lelkiismeretvizsgálatomban s napközben gyakran fölindítom ezt a jószándékot: inkább meghalok, mint hogy egy bocsánatos bűnt elkövessek. (Ajánlatos ezt a jószándékot egy meghatározott hibára is alkalmazni.)

Szentséges Anyám, Boldogságos Szűz, aki a bűnösök menedéke vagy és különös szószólója a haldoklóknak, esdve kérlek azokra a fájdalomakra, melyeket isteni Fiad halálakor szenvedtél, légy segítségemre anyai gyöngédségeddel ebben a félelmes utolsó utamban és szabadíts meg halálom perceiben a gonoszlélek minden támadásától, hogy lelkemet Jézusnak, a Te szeretett Fiadnak sebeibe leheljem! Szűz Mária, könyörögj érettem, szegény bűnösért most és halálom óráján! Édes pártfogóm, Szent József, szent őrzőangyalom és kedves védőszentjeim, akik jobban tudjátok, mint én, hogy mennyire sorsdöntő ez az átköltözés az életből a halálba s e mellett mennyire veszedelmes és hogy mily nagy szükségem van segítségetekre, ne hagyjatok majd el ebben a legnehezebb órában! És az irántam tanúsított nagylelkű jóságtok koronájaként eszközöljétek ki számomra a végső kegyelmet, a legdrágábbat: a jó és szent halál ajándékát, hogy veletek

örvendezhessek az egész örökkévalóságban!
Amen.

Lelki csokor. Istennek minden szentjei, esedezzetek érettem!

TARTALOM

<i>Január</i>	
Boldogok, akik az Úrban hálnak meg . . .	3
<i>Február</i>	
Istenem, félek a haláltól!	9
<i>Március</i>	
Legyetek készen!	17
<i>Április</i>	
Mintha meghaltam volna	27
<i>Május</i>	
Megérintett a halál lehellete	33
<i>Június</i>	
Isten kezében	38
<i>Július</i>	
Minden beteljesedett!	47
<i>Augusztus</i>	
Nyugodjál békében	54
<i>Szeptember</i>	
Az utolsó imádságok	59

Október

A jó halál . . . A rettenetes halál 72

November

„Nem tudjátok sem a napot, sem az
órát . . .!” 79

December

Az utolsó utazás 86

NORDA
RINNOVAMENTO PERPETUO